

1/1038
11717/34507

T.C.
BAŞBAKANLIK NO:
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-849 /2476

30/05/2005

Konu : Belediye Kanunu Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

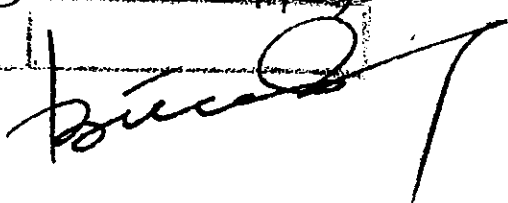
İçişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 30/05/2005 tarihinde kararlaştırılan "Belediye Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- İçişleri - Avrupa Birliği Uyum
Enas Kom.	- Plan ve Bütçe
31.5.2005	1/1038
ED.Ş.Ş.	15/15

GENEL GEREKÇE

Bütün dünyada toplumsal yapı ve ilişkileri derinden etkileyen hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. 20. yüzyılın son çeyreğinde başlayan ve 21. yüzyılda da devam edeceği anlaşılan bu değişim ve dönüşüm süreci her alanda olduğu gibi kamu yönetimi düşüncesi, yapısı ve fonksiyonları üzerinde derin etkiler bırakmış, neyi nasıl yapması gerektiğinden hareketle, devletin görevlerinde ve iş yapma yöntemlerinde tartışmalara yol açmıştır.

Kamunun rolünün yeniden tanımlanmasına yol açan bu tartışmalar, kamu yönetiminin demokratikleştirilmesi taleplerini de beraberinde getirmiştir. Geleneksel temsil yönteminin yeterli olmadığı, daha demokratik bir kamu yönetimi için yönetim ve hizmet sunumunda açıklık, katılım, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkelerinin hayata geçirilmesi gerektiği, bu ilkelerin aynı zamanda etkin bir kamu yönetiminin zorunlu unsurları arasında olduğu bilinmektedir.

Yeni kamu yönetimi anlayışı, yönetimde etkinlik ve verimliliği temel almaktadır. Geleceğin belirsizliklerine karşı hazırlıklı olma, hızlı karar alma ve sorunlara süratle uygun çözümler bulma, değişime uyum sağlamanın temel gerekleridir. Kamu yönetiminde yeniden yapılanma, mahallî idarelerde de bir dönüşüm ve değişimi gerekli kılmaktadır. Mahallî idarelerin teşkilât yapıları, görev ve yetkileri, çalışma yöntemleri ve süreçleri ile amaçları da değişimin konusu olacaktır. Bu idarelerde aşırı bürokratik yapıların kaldırılması, etkin çalışan esnek ve daha küçük birimlerin oluşturulması, çalışma yöntem ve süreçlerinin sorgulanması gerekmektedir.

Esnek ve yatay örgütlenme yanında geleceği öngören stratejik yönetimin öne çıkması; kamunun girişimci ve rekabet edebilir olması gerektiğine vurgu yapılması ademi merkezîyetçilikle de uyumlu olan bir durumdur. Kamu hizmetlerinin sunumunda mahallî idarelere daha çok görev ve sorumluluk verilmesi, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki yetki ve kaynak dağılımının geleneksel yapısının değiştirilmesini de zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla mahallî idarelerin daha fazla yetki, sorumluluk ve kaynakla desteklenmesi, bu idarelerin yönetim yapı ve anlayışlarında da buna uygun değişimleri gerektirmektedir. Gün geçtikçe yenilenen ve çeşitlenen toplumsal ihtiyaç ve beklentilerin daha iyi karşılanabilmesi, bu alandaki çağdaş değişim ve gelişmelerin yeterince kavranmasından geçmektedir. Yerel nitelikli kamu hizmetlerinin sunumunda hizmetlerden yararlananların memnuniyetini artırmak, hukuka uygunluğu, etkinliği ve verimliliği sağlamak için vatandaş taleplerini temel alan bir anlayışı yönetime hakim kılmak gerekmektedir. Sonuca, yani çıktılara odaklanan bir yönetimde hesap verebilirliği, açıklığı, saydamlığı, katılımı, öngörülebilirliği kapsayan mekanizmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Mahallî idareler, temsili demokraside halkın yerel kamusal menfaatlerinin teminatıdır. Diğer taraftan, demokratik sistemin önemli bir unsuru olarak çoğulculuğun, katılımın sağlanmasında, yerel ve ulusal menfaatlerin uzlaştırılmasında, halkın tercihleri ile talep ve beklentilerinin yönetime yansıtılmasında, mahallî idarelerin önemli rolleri bulunmaktadır. Mahallî idareler, halkın katılımını sağlamada merkezî idareye göre çok daha fazla imkân ve yeteneklere sahiptir ve böylece tüm sistemin yönetim kapasitesini de güçlendirmektedir.

Mahallî idareler vatandaşlara ilave seçme ve seçilme imkânı sağlamakta, sivil toplum örgütleri de dahil olmak üzere onlara daha fazla katılım imkânı vermektedir. Böylece adeta demokrasi için eğitim merkezleri işlevini görmektedir. Ayrıca, mahallî politikacılar her gün birlikte oldukları belde halkına karşı daha fazla sorumluluk hissetmektedir.

Ülkemizde Fransız örneğinden etkilenen ilk belediye idaresi Osmanlı taşra yönetiminin merkeziyetçi yapısına uygun olarak İstanbul'da 1854 yılında kurulmuştur. Geçen zaman içerisinde belediyelerle ilgili çok sayıda düzenleme çalışmaları yapılmışsa da en kapsamlı düzenleme Cumhuriyetin kuruluşundan sonra 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunudur. Büyükşehir belediyelerinin kurulmasına dair 1984 yılında çıkarılan ve yeni bir tür belediye öngören 3030 sayılı Kanun dikkate alınmazsa 1580 sayılı Kanun belediyelerin kuruluş ve görevlerini düzenleyen temel kanun olmuştur. Daha sonraki süreçte ise belediyeleri yeni bir temelde ele alan ve bu çerçevede mahalli müşterek hizmetleri yeni bir anlayışla düzenleyen yasal çalışma 5272 sayılı Belediye Kanunudur. Ancak bu Kanun 18.1.2005 tarihli ve E:2004/118, K:2005/8 sayılı kararla Anayasa Mahkemesi tarafından şekil yönünden iptal edilmiş bulunmaktadır.

Belediyelerimiz, ilk kuruluşundan bu yana amaçlananın aksine mahallî kamu hizmetlerini yürütme yetki ve sorumluluğuna sahip yerinden yönetim kuruluşları olarak değil, verilen görevleri yerine getiren ve merkezî idarenin uzantısı birimler olarak algılanmışlardır. Bu anlayış belediyenin yapılanmasında da kendini göstermiştir. Belediyeler başkan eksenli merkezî bir yapıda teşkilâtlanmışlar ve bu yapı hep süregelmiştir. Bu durum merkezî idaredeki yetersizliklerin ve diğer sorunların mahallî idarelere aynen yansımaya da yol açmıştır. Bu nedenle zaman içinde pek çok mahallî nitelikli görev ve hizmet, merkezî idare kuruluşlarına aktarılırken belediyelerin niçin var olduğu adeta unutulmuştur.

Bu gelişmelere karşı köklü bir değişim 5272 sayılı Belediye Kanunuyla getirilmiş bulunmaktadır. Bu Kanun belediyeleri Anayasanın ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının gereklerine uygun gerçek bir yerinden yönetim kuruluşları olarak düzenlemiştir. Bu kuruluşların yetki ve görevleri de bu anlayış çerçevesinde ele alınmıştır.

Kamu yönetiminde gerçekleştirilen bir çok değişim ve gelişime rağmen aynı çabalar mahallî idareler, dolayısıyla belediye yönetimleri konusunda gösterilememiş, bunun sonucunda bu idareler kendilerinden beklenen hizmetleri başarıyla yerine getirecek yeterli bir kurumsal yapıya kavuşturulamamışlardır. Belediyelerin belde halkının kendini yönettiği özerk kurumlar olmaktan ziyade bayındırlık, imar ve diğer kentsel hizmetleri karşılayan ve merkezî idareye tâbi kurumlar oldukları anlayışı bu kurumların aşırı bir vesayet ve kontrol altında tutulmalarına neden olmuştur. İdari vesayet, belediyelerin organları, teşkilâtı, personeli, işlemleri ve bütçesi dahil olmak üzere pek çok alanı kapsar duruma gelmiştir.

1580 sayılı Kanun belediyenin organlarını; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak düzenlemiş ve encümen için atanmışlar ve seçilmişlerden oluşan karma bir yapı öngörmüştür. Belediye başkanı ilk dönemler meclis üyeleri arasından seçilmekte iken 1960 sonrası yapılan değişikliklerle doğrudan seçilmeye başlamıştır. Belediyenin görevleri sayılarak belirtilmiş, ihtiyari ve zorunlu görevler olarak ikili bir ayrımata tâbi tutulmuştur. Ayrıca, belediye bütün görevlerini yaptıktan sonra belde halkının faydasına olan her türlü teşebbüste bulunacaktır.

Osmanlı İmparatorluğundan devralınanlarla birlikte 1923'de 436 olan belediye sayısı bugün 3215'e yükselmiş bulunmaktadır. Bunlardan 16'sı büyükşehir, 65'i il merkez

belediyesidir. Yüksek nüfus artışı, iç göç ve kalkınma çabaları Türkiye'yi hızlı ve sağlıklı bir kentleşme olgusu ile karşı karşıya bırakmıştır. Öyle ki kentleşme, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana ülkenin toplumsal yapısını etkileyen adeta en önemli sosyo-ekonomik değişim gerçeği olarak ortaya çıkmıştır.

Belediye sınırları içinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı 1950'de % 27,5 iken 2000 yılında % 78,73'e yükselmiştir. Belediye sınırları dışında yaşayan nüfusun oransal düşüşü devam etmektedir. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına paralel olarak belediye sınırları içinde yaşayan nüfustaki artış trendinin önümüzdeki dönemde de azalarak süreceği ve yaklaşık % 85 civarında istikrar kazanacağı tahmin edilmektedir.

Batılı örneklerin aksine Türkiye'de belediye sayısında sürekli bir artış söz konusudur. Bu artışın başlıca sebebi 1930 yılında çıkarılan Belediye Kanununun belediye kurulması için öngörülmesi olduğu 2000 sınırının hızlı nüfus artışı karşısında yetersiz kalmasıdır. Yeni kurulan belediyelerle birlikte belediyelerin ortalama nüfus büyüklüğü de düşmektedir. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre il ve ilçe merkez belediyeleri hariç 340 belediye kurulma sınırı olan 2000 nüfusun altına düşmüştür. 2000-5000 arasında nüfusa sahip belediye sayısı 1640 olup, toplam belediye sayısının % 51'ini oluşturmaktadır. Bu rakamlar 5.000-10.000 arası nüfusa sahip belediye grubu için 558 ve oranı % 18'dir. Belediyelerin yaklaşık % 62'sinin nüfusu 5000'in, % 80'inin nüfusu 10.000'in altındadır. 10.000 nüfusun altındaki 2554 belediye 9,5 milyon civarında nüfusa hizmet sunarken geriye kalan 645 belediye (büyükşehirler hariç) yaklaşık 44 milyon nüfusa hizmet vermektedir. Ortalama belediye büyüklüğünün yaklaşık 16.700 nüfusu kapsadığı ülkemizde 50.000 nüfusun altındaki belediyeler için ortalama nüfus büyüklüğü 3.000 civarındadır. Bu durum, özellikle küçük belediyeler göz önüne alındığında ciddi bir ölçek sorununu ortaya çıkarmaktadır. Ölçek sorunu, küçük belediyelerde kaynakların etkin ve yerinde kullanılmasını engellerken, nüfus yığılması olan büyük kentlerde hizmete olan aşırı talebin karşılanamamasının yol açtığı bir kriz durumuna neden olmaktadır.

Ölçek bakımından küçük belediyelerde yönetim kapasitesinin gelişmediği, bunların gelirlerinin önemli bir kısmını cari harcamalarda kullandıkları ve hizmetlerin gerektirdiği yatırımları yapamadıkları, hatta temel hizmetler için bile yeterli kaynak ayıramadıkları görülmektedir. Bu belediyeler, nitelikli ve yetişmiş personel istihdam etmede önemli sıkıntılar yaşamaktadır.

Günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de belediyeler, diğer mahallî idarelere göre daha fazla öne çıkmıştır. Bunda belediyelerin kent yönetimlerinden sorumlu ve gelişmelere daha duyarlı olmalarının payı büyüktür. Nüfusun çoğunluğunun hızlı bir şekilde büyük merkezlere taşınması, kentlerin endüstri ve kültür merkezleri olarak ortaya çıkması, belediyelerin önem kazanmasına yol açan diğer etkenlerdir.

Belediyeler, sorumluluklarında bulunan hizmetleri görmek için yeterli kaynaklara da sahip değildir. Anayasanın 127 nci maddesinde öngörülen mahallî idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanması hiçbir zaman mümkün olamamıştır. Mahallî idareler toplam olarak GSMH'nin yaklaşık % 4,4'ünü kullanmakta, bunun en az yarısı merkezi idareden aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Çağdaş demokratik ülkelerin çoğunda mahallî idarelerin toplam kamu harcamaları içindeki payı % 50'leri aşarken Türkiye'de bu oran % 20'nin altındadır. Kentleşme ve nüfus artışının ürettiği yüksek beklentiye bu kaynaklarla karşılamak ve etkin hizmet sunmak mümkün değildir. Yönetim kapasitesi zayıf ve kurumsal gelişmesi yeterli olmayan belediyeler öz kaynaklarını geliştirmede de başarılı olamamışlardır.

Belediyelerin mevcut teşkilât ve personel yapısı kentsel hizmetleri karşılamada yetersiz kalmıştır. Etkin olmayan, katı ve hantal teşkilât yapısı etkili ve verimli hizmet sunmanın önündeki en önemli engellerden biridir. Teşkilât yapısından ve mevzuattan kaynaklanan dağınıklık, bürokrasiyi ve verimsizliği artırmanın yanında, her alanda değişik sorunlara yol açmaktadır. Personel istihdamında detaylara kadar bütün usuller merkezî idarece belirlenmektedir. Nitelikli ve yetişmiş personelin kaliteli hizmet sunma bakımından taşıdığı önem göz önüne alındığında, belediyelerin içinde bulundukları yetersizlik anlaşılabacaktır.

Sonuç olarak ülkemizde belediyeler, mahallî idare özerkliğinin gerektirdiği bağımsız karar alma, açıklık ve katılımı sağlama mekanizmalarına sahip olmadıklarından demokratik nitelikleri zayıf olan kurumlardır. Anayasanın 127 nci maddesinde "mahallî müşterek" ihtiyaçların mahallî idarelerce karşılanacağını hükme bağlanmasına karşılık yasal düzenlemelerde bugüne kadar bu ilkeye yeterince uyulduğu söylenemez. Bu nedenle, belediyelerimiz bugün yerel kamu hizmetleri alanında çağdaş eğilimlerin aksine genel yetkili değildir ve gelirleri görevlerini karşılamaktan uzaktır; kurumsallaşamamışlardır, yönetim kapasiteleri zayıftır, etkin ve verimli hizmet sunamamaktadır.

Tasarıda Anayasa Mahkemesi tarafından şekil yönünden iptal edilen 5272 sayılı Belediye Kanunuyla getirilen ilke ve esaslar korunmuş, bu Kanunun uygulanması sırasında ortaya çıkan eksiklik ve noksanlıklar giderilmeye çalışılmıştır. Diğer taraftan Tasarının genel çerçevesi Devletin üniter yapısına, Anayasamızda yer alan idarenin bütünlüğü ile idarenin merkezden ve yerinden yönetim esaslarına dayandırılmıştır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ile ülkemizin adaylık sürecinde bulunduğu Avrupa Birliğinin mahallî idarelere ilişkin genel yaklaşımı da Tasarıda dikkate alınan diğer hususlardır.

Bu düşüncelerin bir sonucu olarak, mahallî idarelerin temel değerleri olan demokrasi, özerklik, katılım ve etkinlik ilkeleri Tasarıya yansıtılmaya çalışılmıştır. Yerinden yönetim ilkesinin bir gereği olan özerklikten (bu Tasarıda) anlaşılması gereken; mahallî idarelerin kanunlarla verilen görev ve hizmetleri kendi organlarının kararıyla ve kendi sorumlulukları altında yerine getirmeleridir. Katılım, idarelerin demokratikleştirilmesini; etkinlik ise kamu yönetiminde yaşanan değişime uygun olarak etkili, verimli ve hizmet odaklı bir yönetim kurulmasını ifade etmektedir. Verimlilik, etkinlik ve yönetimin demokratikliği birbiri ile çatışan değil birbirini tamamlayan kavramlardır.

Tasarı ile getirilen düzenlemeleri dört grupta toplamak mümkündür:

- Belediyelerin kurulması, görev ve yetkileri,
- Bu idarelerin organları ve teşkilâtı,
- Belediye yönetimine ilişkin ilke ve esaslar,
- Merkezî idare ile belediyeler arasındaki ilişkiler.

Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkilerden söz edildiği zaman görev, yetki ve kaynakların bölüşümü ile özerklik ve idarî vesayet akla gelen ilk konulardır. Tasarıda, kamu yönetiminin bir parçası olan belediyeler, mahallî idarelerin kuruluş ve görevleriyle yetkilerinin yerinden yönetim esasına uygun olarak kanunla düzenleneceğini öngören Anayasa hükmüne uygun şekilde ele alınmıştır. Belediye organlarının meclis, encümen ve başkandan oluşan geleneksel üçlü yapısı korunmuş, belediye encümeninin karar organı değil yürütme organı olması öngörülmüştür.

Mahallî idareler alanında çağdaş eğilimlerden biri yerel nitelikli görev ve hizmetler bakımından bu idarelerin genel yetkili olmaları, diğeri etkinlik sağlamak amacıyla mahallî

idare sayılarının azaltılmasıdır. Görev bölüşümü dendiği zaman merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev bölüşümü ilk akla gelen konu olmakla birlikte, mahallî idarelerin kendi aralarındaki görev bölüşümü de büyük önem taşımaktadır. Tasarıda bazı istisnalarla belediyelerin mahallî müşterek hizmetler bakımından kendi sınırları içinde genel yetkili olmaları öngörülmektedir. Genel yetkililik, kanunların yasaklamadığı veya başka bir kuruluşa vermediği bütün yerel hizmetler hakkında mahallî idarelerin görevli ve yetkili olmaları anlamına gelmektedir. Bu, ülkemizin kabul ettiği Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının ve Anayasanın 127 nci maddesinde mahallî idarelerin görev ve yetkilerinin belirlenmesinde ölçüt olarak belirtilen "mahallî müşterek ihtiyaç" kavramının gerekli kıldığı bir ilkedir.

Tasarı ile özerk bir mahallî idarenin gereği olarak belediyeler üzerindeki idarî vesayet uygulamalarının çoğuna son verilirken idarenin bütünlüğünü ve hukuka uygunluğu sağlayacak mekanizmalar da öngörülmektedir.

Belediyelerin yeniden yapılandırılmasında Tasarı ile getirilen hükümlerden bir kısmı da bu idarelerin daha demokratik, katılımcı ve saydam hale getirilmesine ilişkindir. Vatandaşların yönetime katılma talebi ile kamu hizmetlerinin etkin sunulması arasında yakın bir ilişki söz konusudur. Tasarıda mahalle yönetiminin, mahalle halkı ile belediye arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde ve sorunların belediyeye aktarılmasında önemli bir rol oynamasını sağlayacak düzenlemeler getirilmektedir. 1580 sayılı Kanunda da yer alan hemşehri hak ve yükümlülüklerinin kapsamı ve niteliği genişletilerek hemşehriliğe daha aktif ve katılımcı bir özellik kazandırılmaktadır. Hizmetlerin vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulması öngörülmektedir. Belediye yönetimlerinin daha demokratik ve vatandaş odaklı bir anlayışı benimseyecekleri düşünülmüştür. Katılıma ilişkin yeniliklerin başında belediye meclislerine ve ihtisas komisyonlarına katılıma ve görüş bildirilmesine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Belediye meclisi kararları uygun yollarla halka duyurulacaktır. Belediyenin desteği ile toplanacak kent konseyleri herkesin görüşünü açıklama imkânı bulduğu bir platform olacaktır. Konsey kararlarının belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirileceğinin öngörülmesi belediye yönetimine katılmanın başka bir boyutunu oluşturacaktır. Tasarının, kimi belediye hizmetlerinde gönüllülerin çalıştırılmasına imkân veren maddesinin de, belediyelerin yurttaş taleplerine karşı daha duyarlı olmasına ve halkla belediyenin yakınlaşmasına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bu Tasarı ile öngörülen düzenlemelerin temel amaçlarından biri de belediyelerde etkili ve verimli bir yönetim kurmaktır. Belediyeler, temel hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmak için gerçekleştirecekleri faaliyetleri kapsayacak şekilde beş yıllık stratejik plan yapacaklardır. Yıllık çalışma programlarıyla, bütçelerini ve performans ölçütlerini bu plana göre oluşturacaklardır. Böylece geleceğe dönük politikalar oluşturarak sorunlara uzun vadeli çözümler getirecek ve sonuç odaklı bir anlayışa sahip olacaklardır.

Belediyeler bir kamu kuruluşu olarak mevzuat uyarınca bir çok iş ve hizmeti serbest piyasada gördürme imkânlarına zaten sahiptir. İmtiyaz verme veya yap-işlet-devret modeliyle bazı iş ve hizmetleri yaptırma yanında Tasarıyla yapılan düzenlemelere göre belediyeler bir çok iş ve hizmetler bakımından yaptırma veya işlettirme yöntemlerini kullanmaya da yetkili olacaklardır. Belediyeler ayrıca diğer kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapabilecekler; bazı hizmetlerin gördürülmesinde gönüllülük yöntemlerini uygulayacaklardır. Bu alternatif hizmet sunma yolları sayesinde belediyelerin iş görme yöntemleri çeşitlendirilerek etkinliğin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır. Performans değerlendirmesine ve stratejik yönetime uygun bir istihdam politikası öngörülmesi ve esnek teşkilatlanmaya imkân verilmesi, belediyelerde etkin bir yönetim kurulması için Tasarıyla

getirilen diğ er düzenlemelerdir. Hizmetlerin sunumunda verimlilik ve etkinliği sağlamak için yerindelik ve ihtiya a uygunluk gözetilecek ve mahallî idareler arasında rekabetçi bir anlayış h kim olacaktır.

Tasarıyla düzenlenen ve birkaç  rneđi yukarıda belirtilen hükümlerle belediye yönetimleri katılımcı bir yapı kazanacak ve demokratik nitelikleri artacaktır. Ayrıca belediye yönetimi ile belde halkı arasında güven duygusu oluşması, halkın yerel hizmetlere sahip çıkması ve belediye yönetimine katılması mümkün olabilecektir.

Tasarı kanunlaştığında belediye idaresi ile belde halkı arasında sürekli işbirliği, dayanışma ve karşılıklı güven artacaktır. Belediyeler, idarenin bütünlüğüne uygun görev yapan; güvenilir ve öngörülebilir; açık ve saydam; hesap verme yükümlüğü olan; verimli, etkin ve kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavuşacaklar, demokratik değerlerin yaygınlaşmasına ve refahın artmasına katkıda bulunacaklardır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde, Kanunun amacının belediyelerin hukukî statüsünün düzenlenmesi; kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının açıklanması olduğunu belirtmektedir.

Madde 2- Kanun, belediyeleri kapsamaktadır.

Madde 3- Kanunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla metinde geçen bazı kavramlar açıklanmaktadır.

Belediyenin tanımında geçen idarî ve malî özerklik kavramı sınırsız bir özerkliği kapsamamaktadır. Belediyelerin, Anayasanın 127 nci maddesinde ve diğer kanunlarda öngörülen esas ve sınırlar çerçevesinde mahallî müşterek ihtiyaçların karşılanması hususunda, karar organının alacağı kararla harekete geçebilen, harcama yapabilen, borçlanabilen ve her türlü hukukî ehliyeteye sahip bir kamu tüzel kişisi olduğunda hiçbir kuşku bulunmamaktadır.

İdarî ve malî özerklik, Anayasanın 123 üncü maddesinde düzenlenen idarenin bütünlüğü ilkesini ortadan kaldıracak veya zayıflatacak şekilde yorumlanamaz. Söz konusu kavramlar, mahallî idarelerin, mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak amacıyla yetkili organlarının kararı ile kanunlara uygun olarak serbestçe karar alma, teşkilâtlanma, personel istihdamı, borçlanma ve benzeri alanlardaki yetkilerini ifade etmektedir.

Ayrıca, maddede belediyenin organları ile belde ve mahalle tanımları yapılmaktadır.

Madde 4- Belediye kurulmasında uygulanan nüfus şartı 5.000'e çıkarılmak suretiyle belediyelerde belirli bir ölçek büyüklüğü sağlanmaktadır. Belediyenin kuruluşunda öngörülen nüfus ölçeğinin büyütülmesi hizmetlerin etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlayacak böylece kaynak israfı da önlenecektir.

Yeni kurulacak bir belediyenin bir başka belediyenin meskun sahalarına 5.000 metreden daha yakın olamayacağı hüküm altına alınarak iç içe girmiş, adeta cadde ve sokakların birbirinden ayırdığı belediye kurulmasına son verilmektedir. Bu uygulama, vatandaşların hizmet talep edeceği belediye veya aksayan hizmetlerin hesabını soracağı yetkilileri doğrudan tanımasına; belediye hizmetlerinin etkili, verimli ve ekonomik olarak koordinasyon içerisinde yürütülmesine imkân sağlayacaktır. Ayrıca, içme ve kullanma suyu havzalarıyla sit ve diğer koruma alanlarında belediye kurulması yasaklamak suretiyle bu alanların daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Belediye kurulmasında, usul basitleştirilmiş ve herkesin anlayabileceği şekilde yeniden belirlenmiştir.

Bunlara ilave olarak, doğal afetler, göç ve benzeri sebeplerle oluşturulan ve nüfusları 5000'den fazla olan yerleşim yerlerinde, İçişleri Bakanlığının teklifi ve müşterek kararname ile belediye kurulması imkânı getirilmektedir.

Madde 5- Belediye sınırlarının tespitindeki karmaşık ve uzun usul basitleştirilmektedir.

Madde 6- Belediye sınırlarının kesinleşmesi ile ilgili yeni düzenlemeyle belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile kesinleşmektedir. İlçe içindeki belediyelerin sınırlarının tespitinde kaymakamın görüşünün alınması da öngörülmektedir.

Kesinleşen sınırların valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara tebliği ve bu durumun bir tutanakla tespitinin yapılması da öngörülerek muhtemel uyuşmazlıkların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Yeni sınır tespitine ilişkin olarak yapılan düzenlemeyle mevcuda göre daha basit ve uygulanabilir nitelikler taşıyan bir sistem öngörülmüştür.

Madde 7- Belediye sınırlarının onaylanmasında öngörülen usul, sınır uyuşmazlıklarının çözümünde de esas alınmak suretiyle, prosedür basit ve hızlı bir şekilde uygulanabilir hale getirilmektedir.

Madde 8- Bir belde, köy veya bunların kısımlarının komşu bir belde ile birleşmesine ve ya ayrılmasına ilişkin usul ve esasları basitleştirilmektedir.

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 5 inci maddesinde öngörülen sınır değişikliklerinde belde halkına önceden danışılması şartına istinaden, birleşmek isteyen belde veya belde kısımları ile köy veya köy kısımlarında halkın oyuna başvurulması ve yapılan oylamanın sonucuna göre dosyanın, valilikçe ayrılma olunan ve iltihak olunacak belediyelere gönderilmesi, katılmanın, belediye meclisinin otuz gün içerisinde vereceği karar vermesi ve kararın olumlu olması durumunda başka bir işleme gerek kalmaksızın gerçekleşmesi öngörülmektedir. Belediye meclislerinden biri veya ikisi birden talebini reddettiği takdirde katılma gerçekleşmeyecektir. Büyükşehirlerde ise katılım ilgili ilçe veya ilk kademe belediye meclisinin görüşü üzerine büyükşehir belediye meclisinin kararı ile sonuçlanacaktır. İlçe veya ilk kademe belediye meclisinin görüşü bir meclis kararı ile olmasına rağmen bağlayıcı bir nitelik taşımayacaktır.

Eğer iki veya daha çok belde ve köy yeni bir ad altında belediye kurulması yoluyla bir araya geliyorlarsa bu yeni bir belediye kurulması olup belediye kurulmasına dair işlemler yapılacaktır. Bir belediyenin bünyesinde birleşiyorlar ve o ad altında devam ediyorlarsa bu o belediyeye katılma olacaktır.

Yapılan katılma ve ayrılmalarda esas belde nüfusunun kuruluş şartı olan 5.000'den aşağı düşmemesi öngörülmektedir. Aralarındaki uzaklık da en fazla 5000 metre olabilecektir. Büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçe veya ilk kademe belediyelerinden ayrılma suretiyle yeni belediye kurma durumunda ise ayrılan belediyenin nüfusunun 100.000'in altına düşmemesi aranacak ayrıca yeni kurulacak belediyenin nüfusu da 50.000'den az olamayacaktır. Bu şekilde müşterek kararname ile kurulan belediye ilk kademe belediyesi olacaktır. İlçe kurulması kanunla yapılabileceğinden ilçe kurulmasına dair kanun aynı zamanda belediyenin nasıl olacağını da tayin edecektir.

Ayrıca, birleşme ve ayrılmalarda idareler arasındaki personeel, kadro, taşınır ve taşınmaz mal, hak ve borçların devrine ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapılması konusunda sorunların belediyeler arasında yapılacak protokolle çözümü amaçlanmaktadır.

Bu maddeye göre yapılacak birleşme ve katılma işlemleri müşterek kararname ile sonuçlanacak ve işlemlerle ilgili olarak Danıştayın görüşü de alınacaktır.

Madde 9- Mahalle yönetimi yeniden düzenlenerek mahallenin ihtiyaçlarının tespitinde katılımcı bir anlayış benimsenmekte, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının mahalle halkının talepleri de dikkate alınmak suretiyle belediyelerce imkânlar ölçüsünde karşılanması öngörülmektedir.

Mahalle muhtarının görev ve yetkileri yeniden tanımlanarak daha aktif hale getirilmesi ve mahalle yönetiminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Mahalle kurulmasına ilişkin usul ve esaslar basitleştirilmiştir. Mahallenin belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile kurulması sağlanmaktadır. İlçelerde mahalle kurulmasına dair işlemlerde kaymakamın görüşünü alması esası benimsenmiştir.

Madde 10- Belde adının belediye meclisi üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğunun kararı, valinin görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilmesi öngörülmektedir. Buna dair karar Resmî Gazetede yayımlanacaktır. Belde adının değişmesi ile o belediyenin adı da değişecektir. Belediyenin o beldenin adını alması dolaylı olarak hükme bağlanmaktadır.

Madde 11- 1930 yılından beri yürürlükte olan 1580 sayılı Belediye Kanununda belediye tüzel kişiliğinin hangi hallerde sona ereceğine dair açık bir düzenleme bulunmamakta idi. Bu nedenle, nüfusu 2.000' in altına düşerek kuruluş şartlarını kaybeden bir çok belediye varlığını sürdürmüş ve bunun neticesinde kaynaklar verimsiz bir şekilde kullanılmış, bu belediyeler görevlerini yapmakta acze düşmüş, çarpık kentleşme ve gecekondulaşma ciddi boyutlara ulaşmıştır. Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin, usulde paralellik ilkesi gereği kuruluş işlemlerindeki usule uygun olarak tersine işlemle kapatılabileceği düşünülse de bu yol hükümetlerce işletilememiştir.

Denizli ve Hatay illerimizde olduğu gibi bir çok belediye cadde ve sokaklarla birbirinden ayrılmış, görev ve yetkilerin kullanımı ile hizmetlerin sunumunda karmaşa yaşanmış, vatandaşlar karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak hangi belediyeye başvuracaklarını şaşırmış, imar denetimleri ve kaçak yapılaşma ile mücadele yeterince yapılamamış ve kentlerimiz hızla gecekondulaşmıştır.

Bu madde ile nüfusu 2000'in altına düşen belediyelerin tüzel kişiliğinin, Danıştayın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile sona erdirilmesi imkânı getirilmektedir.

Ayrıca, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000'in üzerinde olan bir başka belediyenin sınırına 5.000 metreden daha yakın hale gelen belediye ve köylerin; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, yine Danıştayın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile tüzel kişiliklerinin sona erdirilerek ilgili belediyeye katılması öngörülmektedir.

Madde ile, belediye kuruluşu için 4 üncü maddede öngörülen 5.000 nüfus şartıyla tutarlılık sağlanmakta. bununla birlikte sadece nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin kapatılması öngörülmekte, dolayısıyla nüfusu 2000-5000 arasındaki belediyelerin tüzel kişiliklerini devam ettirmelerine imkân verilmektedir.

Madde 12- Belediye kurulması, kurulu bir belediyeye katılma veya belediye tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine dair kararların uygulanma zamanı ve seçimlerin bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılması hususu düzenlenmektedir.

Madde 13- Hemşehri hukuku, katılımı ve açıklığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek hemşehrilerin belediye kararlarına katılmaları ve hizmetlerden yararlanmalarına ilişkin yeni esaslar benimsenmiştir.

Bu madde ile 1580 sayılı Kanundan düzenlenmiş geleneksel yaklaşımdan farklı olarak hemşehrilerin haklarının yanı sıra sorumlulukları ve ödevleri de düzenlenerek, belediyenin kanunlara dayanarak verdiği emirlere uyma ve belediye vergi, resim, harç ve aidatlarını ödeme yükümlülüğü getirilmektedir.

Madde 14- Anayasanın 127 nci maddesine göre mahallî idarelerin görev ve yetki alanı mahallî müşterek ihtiyaçlardır. Anayasanın anılan maddesi ile Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının "Özerk Yerel Yönetimin Kapsamı" başlıklı 4 üncü maddesinde öngörülen ilkelere ve çağdaş mahallî idare vizyonuna uygun olarak belediyelerin görev ve sorumlulukları yeniden düzenlenmektedir.

Maddede, belediyelerin zorunlu görev ve yetkilerinden birkaçı sayıldıktan sonra belediyenin ekonomik durumuna ve beldenin ihtiyaçlarına göre takdire dayalı olarak yapabileceği bazı hizmetlere de değinilmiştir. Maddenin takip eden fıkralarında ise kanunlarla açıkça başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen "mahallî müşterek" nitelikteki her türlü görev ve hizmetin belediyelerce yapılması esası benimsenmiştir.

Yeni kamu yönetimi anlayışında, mahallî idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahallî hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı düzenleme yapılamaması esası benimsenerek merkezî hükümetin kanunlar dışındaki düzenlemelerle belediyelerin görevlerine müdahalesi önlenmektedir.

Belediyelerin, asli görevlerinin yanında, okul öncesi eğitim kurumları açabileceği; Devlete ait her derecedeki okul binalarını yapabileceği veya bunların bakım ve onarımları ile her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyacını karşılayabileceği; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabileceği ve işletebileceği; özür, yaşlı ve düşkünlerin kolayca hizmet almasını kolaylaştıran tedbirler alacağı öngörülmektedir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklı tutulmaktadır.

Madde 15- Kamu tüzel kişisi olarak belediyelerin sahip olduğu yetkiler ve imtiyazlar sayılmıştır.

Madde 16- Kamu tüzel kişisi olarak belediyelerin yararlanacağı muafiyetler belirlenmiştir.

Madde 17- Belediye meclisinin, belediyenin karar organı olduğu ve üyelerinin kanunlarda öngörülen usullere uygun olarak seçileceği; mahalle muhtarlarının kendi aralarından seçecekleri temsilciler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, üniversiteler ve sendikalar ile gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütleri

temsilcilerinin meclis ve ihtisas komisyonu toplantılarına katılarak oy hakkı olmaksızın görüşlerini belirtebilecekleri hükme bağlanmaktadır.

Madde 18- Belediye meclisinin görev ve yetkileri maddeler halinde sayılarak belediyenin temel karar organının meclis olduğu vurgulanmaktadır.

Madde 19- Belediyelerde, meclis birinci ve ikinci başkan vekiliyle kâtip üyelerden oluşan meclis başkanlık divanının oluşumu ve seçimleri yeni esaslara bağlanmaktadır. İlk iki yıl için seçilenlerin görev süresi iki yıl, ikinci dönem için seçilenlerin görev süresi ise mahallî idareler seçimlerine kadar devam edecektir. Başkanlık divanı üyeleri meclis üyeleri arasından gizli oyla seçilmektedir.

Madde 20- Anayasa Mahkemesince iptal edilen 5272 sayılı Belediye Kanunundan önce yürürlükte olan 1580 sayılı Kanunda öngörülen ve yılda üç defa yapılan olağan ve belirli şartların gerçekleşmesiyle yapılacak olağanüstü toplantı sisteminden vazgeçilerek, 5272 sayılı Kanunda olduğu gibi meclisin her ay olağan olarak toplanması öngörülmektedir. Yapılan değişiklik ile mahallî hizmetlerin katılımcı ve şeffaf bir anlayışla yürütülmesi ve meclis denetiminin daha etkin şekilde yapılması amaçlanmaktadır.

Belediye meclislerinin her ay toplanması sebebiyle olağanüstü toplantı yapılmasına gerek kalmadığından olağanüstü toplantı sistemine son verilmektedir.

Belediye meclisi her ayın ilk haftasında kendisi tarafından belirlenecek bir günde toplantısına başlayacaktır. Toplantı devamlı olacak ancak resmî tatillere rastlayan günlerde meclis kararıyla toplantıya ara verilebilecektir. Meclis ayrıca yılda bir ay kendisi tarafından kararlaştırılacak ayda tatil yaparak toplantı yapmayabilecektir.

Mahallî hizmetler ile ilgili olarak alınacak kararların halkın çıkarları doğrultusunda alınması ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uygunluğu sağlama açısından meclislerin sık sık toplanması ve mahallî hizmetleri kendi içerisinde müzakere etmesinde fayda görülmektedir.

Ayrıca, belediye meclisinin toplantı ve kararlarının aleni olduğu, kararların halka duyurulacağı öngörülmüştür. Yönetimde açıklık ilkesinin bir gereği olarak 1580 sayılı Kanunda var olan "Gizli toplantı" kavramı yerine de "Kapalı toplantı" kavramı getirilerek bu toplantıların başkanın veya üyelerden herhangi birinin gerekçeli teklifi üzerine, toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğunun kararıyla yapılacağı öngörülmektedir.

Madde 21- Belediye meclisinin gündemi, belediye başkanı tarafından düzenlenecektir. Gündemin meclis üyelerine en az üç gün önceden bildirilmesi ve ilanı öngörülerek meclis üyelerinin görüşmelere etkin ve hazırlıklı olarak katılmalarına imkân verilmektedir.

Ayrıca, belediye başkanı ve meclis üyelerinin meclis toplantı halindeyken yani aylık toplantısına başladıktan sonra toplantı sırasında gündeme ilave yapılması için öneride bulunabileceklerdir. Meclisin kararıyla öneri kabul edilebilecektir. Böylece meclis üyelerinin de söz sahibi olmaları sağlanarak katılımcı bir yöntem öngörülmekte ve başkan dışındaki üyelere de halkın dilek ve şikayetlerini meclis gündemine getirme imkânı tanınmaktadır.

Madde 22- Belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanması ve katılanların çoğunluğuyla karar vermesi öngörülerek meclisin karar vermesi kolaylaştırılmaktadır. Ancak, meclisin bir konuda karar alabilmesi için gerekli olan sayı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamayacaktır. Karar alma mekanizmasında bu şekilde bir baraj konulmak suretiyle kararların belirli bir katılım düzeyi ile alınması öngörülerek yönetimde meşruiyet ilkesi gözetilmektedir.

Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanının bulunduğu tarafın çoğunluk sayılacağı hükme bağlanarak çözümsüzlük ve meclisin kilitlenmesi önlenmektedir. Gizli oylamada eşitlik çıkması durumunda ise doğal olarak oylamanın tekrarlanması, yapılacak yeni oylamada da eşitliğin bozulmaması durumunda yine meclisin kilitlenmesini önlemek maksadıyla kur'a çekilerek karar verilmesi sağlanmaktadır.

Maddedeki "Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır." hükmüyle meclisin karar alma sürecinin kesintisiz olarak işlemesi öngörülmüştür.

Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engeli bulunan herhangi bir üyenin, meclis üyeleri arasından tayin edeceği vekil eliyle oyunu kullanmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde ile oylama usulleri de düzenlenerek oylamanın gizli, işaretle veya ad okunarak yapılabileceği hüküm altına alınmış, katılımı arttırmak ve üyelerin bilgi sahibi olmasını sağlamak maksadıyla gelecek toplantıda meclis kararlarının meclis üyelerinin bilgisine sunulması sistemi getirilmektedir.

Madde 23- Madde ile, daha önce yürürlükte bulunan 1580 sayılı Belediye Kanununda belediye meclisi kararlarının kesinleşmesi için öngörülen onay sistemine son verilerek yeni yöntem benimsenmiştir. Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarının bir daha görüşülmesini isteyebilecek, buna gerek görmemesi durumunda karar kendiliğinden kesinleşecektir. Belediye başkanınca tekrar görüşülmesi istenen herhangi bir karar, belediye meclisinde üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde kesinleşmektedir. Belediye başkanı, bu şekilde kesinleşen kararların iptali ve yürütülmesinin durdurulması için on gün içinde idarî yargı mercilerine başvurabilmektedir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilecek; mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe giremeyecektir. Bu uygulama meclis kararlarının aleniyetini sağlamada önemli bir işlev görecektir. Yine belediye başkanından ayrı olarak ilde vali ve ilçede kaymakama hukuka aykırı gördüğü meclis kararı aleyhine yargı merciine başvurma yetkisi verilmektedir. Yeni getirilen sistem ile belediyeler üzerinde uygulanan önemli vesayet uygulamalarından birisi olan meclis kararlarının mülki idare amirlerince onayından vazgeçilmekte sadece bu kararların anılan makamlara gönderilmesi öngörülmektedir.

Madde ile getirilen bir başka yenilik de meclis kararlarının özetlerinin toplantıyı izleyen en geç yedi gün içinde halka duyurulmasıdır. Kararların halka duyurulması yoluyla ülkemizde eksikliği hissedilen kamuoyu denetiminin etkinleştirilmesi ve halkın yönetime katılmasının özendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 24- İhtisas komisyonları yeniden düzenlenerek bir taraftan toplumsal birikimin belediyelerimize yansıtılması, diğer taraftan katılımın artırılması ve bu komisyonların etkililiğini sağlayacak bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır. İhtisas komisyonları yoluyla kararların tartışılarak alınması, kararların mecliste görüşülmeden önce komisyonlarda olgunlaştırılması ve ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşlerinin alınması sağlanmaktadır.

Komisyonların bu Tasarıda belirtilen aylık en fazla çalışma süreleri saklı kalmak üzere ne kadar süre için kurulacağı meclis tarafından tayin edilecek ancak bu süre bir yılı aşamayacaktır. Dolayısıyla en fazla bir yılda komisyon üyelerinin seçimi yenilenecek ve komisyonun varlığının devam edip etmeyeceğine meclis tarafından karar verilecektir.

Ülkemizde imara ilişkin sorunların önem ve önceliğini koruduğu gözönünde bulundurularak nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde imar komisyonlarının kurulması zorunlu hale getirilmektedir. Diğer komisyonların çalışma süreleri meclisin toplantı süresiyle sınırlı olmasına rağmen aynı düşünceyle imar komisyonunun çalışmaları süreye tâbi tutulmamış ve havale edilen işlerin, bir ay içinde sonuçlandırması öngörülerek işlerin aylarca sürüncemede kalmasının önlenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, komisyonların etkin ve verimli çalışmalarını temin için uzman kişilerden de faydalanma imkânı getirilerek kararların daha sağlıklı olarak alınması amaçlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının çalışma sisteminde olduğu gibi ihtisas komisyonlarının görev alanına giren işlerin ilgili komisyonda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanması sistemi getirilmek suretiyle meclis üyelerinin kararlara etkin bir şekilde katılımı da sağlanmaktadır.

Meclis kararlarında olduğu gibi komisyon raporlarının halka duyurulması ve isteyenlere belediye meclisince tespit edilecek bedel karşılığında verilmesi öngörülerek halkın denetimi amaçlanmaktadır.

Madde 25- Bu Kanun ile getirilen en önemli yeniliklerden biri de nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerin denetimini yapmak üzere denetim komisyonu kurulmasıdır. Böylece, meclis üyelerinin özel idare işleriyle ilgili olarak daha iyi bilgi edinmeleri ve bunun sonucunda elde edilen verilerle meclisin bilgi edinme ve denetim yollarının daha etkili bir şekilde işletilmesi de mümkün olabilecektir.

Komisyon belediye binası içinde belediye başkanı tarafından tayin edilen yerde çalışır ve çalışmalarında uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanabileceği gibi kamu kuruluşları personelinden de faydalanabilir.

Maddedeki düzenlemeye göre Komisyon çalışmalarını 45 gün içinde tamamlayacak ve raporunu belediye meclis başkanlığına sunacaktır.

Maddede ayrıca komisyon çalışmalarında faydalanan personele ödenecek ücret düzenlenmektedir.

Madde 26- Belediye meclisinin, faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla bilgi edinme ve denetim yetkisini

kullanmasının şartları düzenlenmiş ve faaliyet raporunun reddedilmesi durumunda uygulanacak prosedür belirlenmiştir.

Madde 27- Belediye başkanı ve meclis üyelerinin kendileriyle veya ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlarıyla ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamayacakları hüküm altına alınmak suretiyle meclis kararlarının objektif ve tarafsız bir şekilde alınmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 28- Belediye başkanı ve belediye meclis üyelerinin, görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle belediye ve bağlı kuruluşlarından doğrudan veya dolaylı olarak iş alamaması, belediye nezdinde komisyonculuk ve temsilcilik yapamaması hükme bağlanarak nüfuz istismarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 29- Belediye meclisi üyeliğinin sona erme halleri düzenlenmektedir.

Madde 30- Bu Tasarı ile getirilen yeniliklerden biri de belediye meclisinin feshini gerektiren sebeplerin sınırlandırılmasıdır. Böylece serbest seçimle oluşan belediye meclislerine rahat çalışma ortamının sağlanmasına öncelik verilmiştir.

Madde 31- Belediye meclisinin herhangi bir sebeple görevini yapamaz duruma gelmesi hâlinde; yedek üyelerin getirilmesinden sonra meclis üye tam sayısının yarısından aşağı düşmesi, Danıştay tarafından feshi veya meclis toplantılarının ertelenmesi, İçişleri Bakanı tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılması hallerinde, meclis çalışabilir duruma gelinceye veya yeni meclis seçimi yapılıncaya kadar, meclis görevinin belediye encümeni tarafından yürütülmesi öngörülmek suretiyle belediye hizmetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 32- Belediyenin karar organı olarak önemli görev ve sorumluluklar verilen belediye meclisinin üyelerine, belediye başkanı ödeneğine bağlı olarak meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı verilmesi imkânı getirilmektedir. Ayrıca meclis üyelerinin hastalık izinleri ve mazeret izinleri konusu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 33- Belediye encümeni, Kanunda öngörülen belediye teşkilât yapısına uygun olarak yeniden düzenlenmektedir. Belediye encümeni maddede belirtilen sayılarda seçilmiş meclis üyesi ile belediyenin atanmış amirlerinden oluşacaktır. Encümen üye sayısı il belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, yedi, diğer belediyelerde beş kişiden oluşacaktır. Meclis üyelerine yedek öngörülmemiş olup boşalma meydana geldiği takdirde meclisçe yeni üye seçimi yapılacaktır. Daire amirlerinin izin, hastalık veya başka göreve atanma sebebiyle boşalma olduğu takdirde bu süre içinde yerlerine vekilleri bakacaktır. Yeni düzenlemeyle encümen idarî bir organ olarak düzenlenmekte; encümenin uzmanlık niteliği güçlendirilerek yürütmeye ilişkin daha dinamik bir karar alma mekanizması öngörülmektedir. Ayrıca, belediye meclisince seçilmiş üyelerin de encümene katılması sağlanarak katılım ilkesinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 34- Encümenin görev ve yetkileri yeniden düzenlenerek yürütme organı olma niteliği daha netleştirilmekte ve belediye meclisine ilişkin hükümlerle tutarlılık içinde, 1580 sayılı Kanunla öngörülen meclis yerine karar alma yetkisi tümüyle kaldırılmaktadır. Sonuç olarak karar organı olan meclis ile yürütme organı olan encümen arasındaki ayırım netleştirilmiştir.

Madde 35- Encümenin haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanması, belediye başkanının acil durumlarda encümeni toplantıya çağırması, encümenin üye tam sayısının çoğunluğuyla toplanması ve katılanların çoğunluğuyla karar alması, çekimser oy kullanılamaması, encümen gündeminin hazırlanması ve encümende belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konuların görüşülememesi gibi hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, encümene havale edilen konuların bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanması zorunluluğu getirilerek sorunların süruncemede bırakılması önlenmektedir.

Maddede ayrıca 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca belediye encümeninin ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu hükmün geçerli olacağı yani çoğunlukla toplanacağı öngörülmektedir.

Madde 36- Encümen üyelerinin ödenekleri katsayı sistemine bağlanarak düzenlenmektedir. Böylece, ödenekler konusunda da bir standart sağlanmaktadır.

Madde 37- Belediye idaresinin başı olarak belediye başkanının hukukî statüsü tanımlanmaktadır. Belediye başkanlarının profesyonel spor kulüplerinde başkanlık veya yöneticilik yapması da engellenmek suretiyle sadece başkanlık görevine yoğunlaşmaları amaçlanmaktadır.

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri, Tasarı ile öngörülen diğer hükümlere uygun olarak ayrıntılı şekilde yeniden düzenlenmektedir.

Madde 39- Belediye başkanlarının ödenekleri konusundaki belirsizlik giderilerek başkan ödeneği, belediyelerin nüfus gruplarına göre katsayı sistemine bağlanarak başkanlar için günün şartlarına uygun adil ve dengeli bir ücret sistemi kurulmaktadır.

Ayrıca, belediye başkanının hastalık nedeniyle veya görevli ve izinli ayrılışlarında ödeneğinin ödenmesi ile sosyal haklarına açıklık getirilmektedir.

Madde 40 – Belediye başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hallerde, belediye başkan vekilinin seçilmesi, yetkileri ve başkan vekili ödeneği düzenlenmektedir.

Madde 41- Yeni kamu yönetimi anlayışı doğrultusunda belediyelerimizde stratejik yönetim uygulanmasına geçilmesi, stratejik planların seçimlerden hemen sonra yapılması ile gelecek yönelimli ve hizmetlerin sonucuna odaklı bir yönetim anlayışının oluşturulması öngörülmektedir.

Stratejik yönetimle kentlerin geleceğinin altyapı, ulaşım, çevre gibi temel hizmetler açısından uzun vadeli olarak planlanması ve çalışma programlarının bu planlara göre yapılması öngörülmektedir.

Stratejik planların, beldede bulunan üniversitelerin, meslek odalarının ve konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri de alınarak hazırlanması, böylece kentlerimizin geleceği hakkında halkımızın da söz sahibi olması imkânı getirilmektedir.

Madde 42- Hizmetlerin aksamadan hızlı, verimli ve etkili yürütülmesi amacıyla yetki devri uygulaması kamu yönetiminde vazgeçilmez bir yöntemdir. Madde ile belediye

başkanlarının, yetkilerinden uygun gördüklerini başkan yardımcılara ve diğer yöneticilere devretmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 43- Madde ile belediye başkanı ve yakınlarının, belediye ile ihtilaflı olduğu durumlarda, belediye adına başkana karşı dava açılması ve bu davada belediyenin temsil edilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesince iptal edilen 5272 sayılı Belediye kanunundan önce yürürlükte olan 1580 sayılı Kanunun önemli bir eksiği olan belediyenin kendi başkanına veya yakınlarına karşı temsili konusundaki belirsizlik ve bunun neden olduğu sakıncalar ortadan kaldırılmaktadır.

Madde 44- Belediye başkanlığı görevinin sona ermesiyle bunun nedenlerine ilişkin hususlar ve bu durumda uygulanacak usul düzenlenmektedir.

Madde 45- Belediye başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması, tutuklanma ve görevden uzaklaştırma hallerinde, meclisin başkan veya başkan vekili seçmesi ve bunun usulü düzenlenmektedir.

Başkan veya başkan vekili seçimine ilişkin olarak en fazla dört tur oylama yapılması ve dördüncü turun sonunda başkanın seçilmesini temin edecek, mecliste kilitlenme ve gruplaşmayı önleyerek uzlaşmayı teşvik edecek bir seçim sistemi öngörülmektedir.

Ayrıca, belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin en geç on beş gün içinde tamamlanması zorunlu hale getirilerek seçim yapılamadığı takdirde belediye meclisinin kendisine kanunla verilen görevleri yapmamasına ilişkin hükümlerin uygulanması öngörülerek başkan veya başkan vekili seçiminin bir an önce yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 46- Madde ile belediye başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması ve belediye meclisinin yeni belediye başkanını veya başkan vekilini seçememesi durumunda belediye başkanlığına, seçim yapılmıncaya kadar büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılması öngörülmektedir. Belediye başkanlığına görevlendirileceklerin ilgili kanunla getirilen belediye başkanı seçilme yeterliğini taşıması gerektiği de ayrıca hükme bağlanmaktadır.

Madde 47- Maddeyle mahallî idarelerin organlarının veya bu organların üyelerinin görevden uzaklaştırılması konusunda Anayasada öngörülen şartlara uygun ve ayrıntılı bir düzenleme getirilmektedir. Görevden uzaklaştırma işleminin iki ayda bir gözden geçirilmesi ve devamında kamu yararı bakımından fayda görülmeyen görevden uzaklaştırma tedbirinin sona erdirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin sona erdirilmesi hususunda, İçişleri Bakanına tanınan takdir yetkisi sınırlandırılarak objektif esaslara bağlanmaktadır. Yapılacak soruşturma veya kovuşturma sonunda görevden uzaklaştırılan belediye organları veya bu organların üyeleri hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması halinde görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılması zorunlu hale getirilmek suretiyle keyfi uygulamaların da önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Ülkemizin de kabul ettiği Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uygunluğu sağlamak ve mahallî idarelerin özerkliğini korumak maksadıyla merkezî idareye tanınan

görevden uzaklaştırma yetkisinin uygulanma şartları ve devamı süresince uyulması gereken kurallar da bu madde ile düzenlenmektedir.

Bunlara ilave olarak, memurlarda olduğu gibi görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevine iade edilinceye kadar, almakta olduğu aylık ödeneğin üçte ikisinin ödenmesi ve diğer sosyal hak ve yardımlardan faydalanması hüküm altına alınmıştır.

Madde 48- Belediyeler için ihtiyaçlara göre değişebilen esnek bir teşkilât yapısı öngörülerek mahallî hizmetlerin etkili, verimli, hızlı, saydam ve vatandaş ihtiyaçlarına odaklı bir şekilde sunulması düşünülmüştür.

Madde ile belediye teşkilâtının; beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak kurulması öngörülmektedir. Yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinin her belediyede zorunlu olarak kurulması; sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları ve hukuk işleri birimleri ile ihtiyaç duyulan diğer birimlerin belediye meclisinin kararı ile kurulmasına imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, kurulmuş birimlerin kaldırılması veya başka bir birim ile birleştirilmesi hususunda belediye meclislerine yetki verilerek esnek ve gelişmeye açık bir teşkilât yapısının oluşturulabilmesi öngörülmektedir.

Madde 49- Belediyelerde ve bağlı kuruluşlarında personel istihdamı kurallara bağlanarak norm kadroya göre yapılması öngörülmektedir. Norm kadro ilke ve standartları ise İşleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenecektir. Belediyelerin görevli ve yetkili olduğu hizmetlerin memurlar, diğer kamu görevleri ve işçiler eliyle yürütülmesi; kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurların, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle belediyede uzun süreli olarak görevlendirilmesi imkânı getirilmektedir.

Belediyede, norm kadroya uygun olarak uzmanlık gerektiren çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, sosyal ve ekonomi, kültür ve sanat, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında tabip, uzman tabip, veteriner, avukat, mühendis, çözümleyici ve programcı, ebe, hemşire, teknisyen, tekniker ve benzeri uzman ve teknik elemanların sözleşmeli olarak çalıştırılmasına imkân sağlanmaktadır. Bunlara ödenecek ücret miktarı, yılları bütçe kanunlarında belirlenecek ücret tavanını aşmamak üzere, İşleri Bakanlığı tarafından belirlenen sınırlar içerisinde belediye meclisi tarafından kararlaştırılacaktır. Bu şekilde çalıştırılacaklara her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılamayacak ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdi menfaat temin edilemeyecektir.

Belediyeler ayrıca avukat, mimar, mühendis ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan durumlarda, tam zamanlı sözleşmeli personelden ayrı olarak bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmî zamanlı olarak sözleşme ile serbest uzman çalıştırılabileceklerdir. Bunlara ödenecek ücret, dördüncü fıkraya göre sözleşmeli personel için belirlenen brüt ücretin yarısını aşmamak ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere, belediye meclisi kararı ile tespit edilecektir. Kadrolu personel veya tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırıldığı durumlarda bu uygulama yapılamayacaktır.

Yıllık toplam personel giderleri toplamının, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerine oranlanması ve bu miktarın her yıl yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın nüfusu on binin altında olan belediyelerde % 40'ını diğerlerinde ise % 30'unu aşmaması ilkesi benimsenerek personel giderlerinin artışının önlenmesi amaçlanmıştır.

Meclis üyeleri arasından başkan yardımcılığı kadrolarına görevlendirme yapma uygulaması da yeniden düzenlenerek devam ettirilmektedir.

Madde ile ayrıca, sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç olmak üzere, belediye çalışanlarına, başarı durumlarına göre yılda iki defa ikramiye verilmesine imkân sağlayan bir hüküm getirilerek belediyelerimizde nitelikli personel çalıştırılmasının özendirilebileceği düşünülmüştür.

Madde 50- Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ve köylerin personeli, taşınır ve taşınmazları, hak, alacak, borç ve yükümlülüklerinin ne olacağı düzenlenmektedir.

Madde 51- Beldelerde, belediyelerce sunulan mahallî hizmetlere ilişkin olarak esenlik, sağlık, huzur ve düzeni sağlamak, belediye karar organlarınca alınan kararları, emirleri ve yasakları uygulamak üzere belediye zabıtası kurulması öngörülmektedir. Doğaldır ki belediye zabıtasına tanınan yetkiler genel asayiş ve güvenliğe ilişkin olarak alınacak tedbirleri kapsamamaktadır.

Zabıta hizmetlerinin kesintisiz olarak yürütülmesi ve bu çalışmalar için fazla mesai ücreti ödenmesi öngörülmektedir.

Zabıta teşkilâtının görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşımaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlerin, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 52- İtfaiye hizmetlerinin kesintisiz olarak yürütülmesi ve bu çalışmalar için fazla mesai ücreti ödenmesi öngörülmektedir.

İtfaiye çalışanlarının; görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşımaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlerin, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 53- Deprem, su baskını, yangın ve diğer benzeri doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak konusunda merkezî idarenin tek başına yeterli olamayacağı kabul edilmelidir. Nitekim 17/8/1999 tarihinde meydana gelen Marmara Depremi mahallî idarelerimizin acil durum yönetim kapasitelerinin artırılması ve özel idarelerle birlikte belediyelerimize yeni sorumluluklar verilmesi gereğini açıkça ortaya koymuştur. Bu düşüncelerden hareketle belediyelerin afet ve acil durum planlarını yapması, bu amaçla bütçelerine ödenek koyması, gerekli ekip ve donanımı hazırlaması ve personelinin eğitmesi zorunlu hale getirilmektedir. Madde ile belediyelerin görev alanı dışında meydana gelen afetlere yardım ve destek sağlaması da hükme bağlanmıştır.

Madde 54- Yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak, halen uygulanmakta olan ve işleyiş itibariyle etkinliği kalmayan denetim sistemi ve teknikleri değiştirilerek denetim yeniden düzenlenmektedir.

Öngörülen yeni denetim sistemi ile idarenin ve çalışanların hatalarını bulma yönünde yoğunlaşan denetim anlayışına son verilmektedir. Yapılacak denetim faaliyetleri ile muhtemel hata alanları tespit edilerek belediye yönetimi ve çalışanlar hata yapmadan önce eğitilecek ve uyarılacaktır. Denetim daha çok gelecek yönelimli ve hizmetlerin yürütülmesindeki süreçlerin kontrolü şeklinde olacaktır.

Denetim faaliyetlerinde öngörülen ikinci amaç ise, faaliyetlerin ve sonuçlarının mevzuata, kurumsal strateji ve başarı ölçütleriyle hedeflere; ulusal politika ve standartlara uygunluk açısından değerlendirilmesi ve raporlanmasıdır.

Denetim raporlarının kamuoyuna açıklanması öngörülerek meclis ve kamuoyu denetimi etkin hale getirilmektedir.

Madde 55- Denetimin kapsam ve türlerini düzenleyen bu madde ile denetimin kapsamı iş ve işlemlerin hukuka uygunluğu, malî kontrol ve performans ölçümü olarak belirlenmektedir. Bu üç unsuru içeren denetim, iç denetim ve dış denetim olarak yapılacaktır.

İç denetim, belediye başkanı veya görevlendireceği iç denetçiler; dış denetim, Sayıştay tarafından yapılacaktır. Malî iş ve işlemler üzerinde İçişleri Bakanlığınca uygulanan mevcut denetim kaldırılmaktadır.

Dış denetimin ikinci boyutu olan malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemler ise idarenin bütünlüğü ve hukuka uygunluk açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetleneyecektir.

Denetim sonuçlarının etkin bir şekilde takibini sağlamak için denetim raporlarının meclise sunulması ve kamuoyuna açıklanması sistemi getirilmektedir.

Madde 56- Belediyelerde uygulanan bir başka denetim sistemi de faaliyet raporları yoluyla yapılan denetimdir. Faaliyet raporlarının hazırlanması ve içeriği 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre faaliyet raporu; stratejik plan ve performans hedeflerine göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayacak şekilde hazırlanacaktır.

Hazırlanan faaliyet raporu mart ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği İçişleri Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır.

Madde 57- Tasarı ile getirilen yeni bir denetim ve kontrol yöntemi de müdahale sistemidir. Halen merkezî idare tarafından yürütülen ve çıkarılacak kanunlarla belediyelere devredilecek olan hizmetlerle diğer belediye hizmetlerinin ciddi bir şekilde aksatıldığı ve bu aksamanın halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin ilgili bakanlığın talebi üzerine yetkili hukuk hâkimince tespit edilmesi durumunda İçişleri Bakanlığınca aşağıda belirtilen müdahale yetkisi verilmektedir. İçişleri Bakanlığı aksatılan hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek aksamanın giderilmesini ilgili belediyeden isteyecektir. Verilen bu süreye rağmen herhangi bir olumlu gelişme sağlanamadığı takdirde

Bakanlık, belediyenin bulunduğu ilin valisini görevlendirerek aksayan hizmetin görülmesini isteyecek, vali öncelikle belediyenin ve ihtiyaca göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını kullanarak aksamayı ortadan kaldıracaktır.

Bu düzenlemenin amacı, mahallî hizmetlerde meydana gelebilecek aksamalardan dolayı halkın hayatının zorlaşmasını önlemek, kamu hizmetlerinin kesintisiz sunumunu sağlamak, hizmetlerde meydana gelecek aksamalar sebebiyle, merkezî idarenin harekete geçebilmesine imkân vermektir. Diğer taraftan müdahale, hizmetlerde meydana gelen aksamaların halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati ölçüde olumsuz etkilediğinin yetkili mahkemece tespit edilmesi şartına bağlanarak merkezî hükümetin siyasi sebeplerle belediyelere müdahalesi önlenmektedir.

Madde 58- Denetimin yapılması ve faaliyet raporunun hazırlanmasında bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve diğer kanunlarda öngörülen hükümlerin uygulanacağı belirtilerek ilgili kanunlara atıf yapılmaktadır.

Madde 59- Bu Tasarı ile birlikte mahallî idarelerin yetkili ve görevli oldukları kamu hizmetlerinde önemli artışlar olmaktadır, Bu nedenle, Anayasanın 127 nci maddesi ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 9 uncu maddesinde getirilen ilkelere uygun olarak belediyelere sorumlulukları ile orantılı gelir sağlayacak kaynaklar sayılmaktadır.

Bu maddede sayılan gelir kaynaklarının oran ve miktarları ise ilgili kanunlarda ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Madde 60- Madde ile belediyenin giderleri tespit edilmekte ve gider çeşitleri ayrıntılı olarak sayılmaktadır. Yapılan düzenleme ile idarî ve malî özerkliği zedelemeyecek derecede esneklik sağlanmaktadır.

Madde 61- Belediye bütçesi, stratejik plana, performans planına, orta ve uzun vadeli hedeflere uygun olarak hazırlanan ve belediye hizmetleri için gerekli ödeneklerin tahsis edildiği yerleri gösteren önemli bir belgedir. Ayrıca, bütçe, belediyelerde meclis denetimini sağlama yollarından birisidir. Bütçenin görüşülmesi ve kabulü aşamasında meclis belediye yönetimini denetleme imkânı bulmaktadır.

Madde ile, belediye bütçesi buna uygun olarak düzenlenmektedir

Madde 62- Belediyenin bir yıllık faaliyetlerini ve her bir faaliyet için ne kadar ödenek tahsis edildiğini gösteren bütçe, belediye başkanı tarafından stratejik planlara uygun olarak hazırlanacak, encümen ve mecliste görüşülerek kabul edilecektir. 1580 sayılı Belediye Kanununda bütçenin kesinleşmesi için öngörülen kaymakam ve valinin onayına ise bu maddede yer verilmemektedir.

Madde 63- Belediyelerdeki harcama yetkisinin kullanım şartları yeniden düzenlenerek hizmetlerin daha etkili, verimli ve hızlı sunumu için bu harcama yetkisinin diğer üst yöneticilere devredilmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 64- Kesin hesabın görüşülmesi ve karara bağlanmasının usul ve esasları belirtilmiştir.

Madde 65- Belediyelerde bütçe ve muhasebe sistemlerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların daha ayrıntılı bir şekilde açıklanmasını temin maksadıyla İçişleri Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisi verilmektedir.

Madde 66- Doğal afet, meclisin feshi ve yenisinin seçilememesi gibi sebeplerle bütçe yapılamaz veya yapılmasına rağmen kesinleşmezse, belediye hizmetlerinin aksamaması için geçen yıl bütçesinin devamına imkân tanınmaktadır.

Madde 67- Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun olarak birden fazla yıla sarkan park, bahçe ve havuz bakımı; araç kiralama, temizlik ve yemek hizmetleri; bilgisayar, faks, fotokopi gibi teknolojik ürünlerin bakım ve onarımı gibi işlerde, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere gelecek yıllara yaygın yüklenme imkânı getirilerek hizmetlerin etkili, verimli ve ekonomik olarak sunulması imkânı getirilmektedir.

Madde 68- Borçlanma ve tahvil ihracı günümüzde belediyelerin önemli gelir kaynaklarından biri haline gelmiştir. Demokratik gelişmeler ve refah artışı belediyelerin yapmakla görevli oldukları hizmetlerin miktar, nitelik ve niceliğinde önemli değişikliklere yol açmıştır.

Belediyeler artan hizmet taleplerini vergi ve benzeri malî yükümlülükler koyarak karşılayamadığından kimi zaman borçlanma zorunlu hale gelmektedir. Diğer taraftan temel alt yapı hizmetleri gibi büyük projeleri mevcut kaynaklarla gerçekleştirmek imkânsız olup bunun uzun vadeli kredilerle gerçekleştirilmesi yoluna gidilmektedir.

Ancak, belediyelerin borçlanması ve bu borçların geri ödemesinin ulusal ekonomi üzerinde yaratacağı etkiler ve ülkemizin uluslararası piyasalardaki itibarı da dikkate alınarak borçlanmanın bazı sınırlamalara tâbi tutulmasında zorunluluk görülmektedir. Bu tür sınırlamalara çağdaş demokrasilerde de yaygın olarak başvurulmaktadır.

Bu madde ile, belediyelerin dış borçlanması ve tahvil ihracı sadece yatırım programında yer alan projelerle sınırlandırılmakta; iç borçlanmaya karar verme yetkisi bütçe gelirine bağlanarak bütçe gelirinin % 10'una kadar olan iç borçlanmaların meclis kararı, % 10'un üzerindeki borçlanmaların ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla vereceği kararın İçişleri Bakanlığınca onayı ile yapılması öngörülmektedir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarının iç ve dış borç stokunun ana para ve faiz tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranında artırım sonucunda bulunacak miktarı aşması durumunda, yeni borçlanmaya izin verilmemektedir. Bu oran, büyükşehir belediyelerinde birbuçuk kat olarak uygulanacaktır.

Madde 69- Madde ile belediyelerin düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla imarlı ve alt yapı arsalar üretmesine; toprak konut yapmasına, satmasına ve bu amaçlarla arazi satın almasına ve kamulaştırmasına imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, belediyelerin üretilen arsaları bireylere ve kooperatiflere satması veya takas etmesi, bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapması, işletme

kurması, kurulmuş veya kurulacak yapı ortaklıklarına katılması, üretilen arsa ve konutların satışı hususlarında önemli düzenlemeler getirilmektedir.

Madde 70- Madde ile bir taraftan belediyelerin hizmetlerini daha etkili, verimli ve ekonomik şartlarda sunmasına ve kaynak yaratmalarına yardımcı olmak amacıyla sermaye ortaklığı kurmasına izin verilmekte; diğer taraftan kurulacak ortaklığın belediyenin görev alanıyla ilgili olması şartı getirilerek şirket kuruluşunun disiplin altına alınması ve belediyelerin haksız rekabete yol açmalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Doğal olarak, madde hükmü gereğince belediyelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketlerden, belediyenin görev alanıyla ilgili olmayan şirketleri tasfiye etmesi veya ortaklıktan çekilmesi gerekecektir.

Madde 71- Belediyelerin özelliği bulunan su, toplu taşıma hizmetleri, toplu konut uygulaması gibi özel gelir ve gideri bulunan hizmetleri, İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurmak suretiyle yapmasına imkân getirilmektedir.

Madde 72- Belediyeler ile merkezî idare kuruluşları arasındaki alacak borç ilişkileri, genellikle merkezî idare lehine düzenlenmiştir. Merkezî idare belediyelere olan borçları için faiz ödemediği halde, belediyelerden olan alacakları için yüksek oranlarda faiz almaktadır. Bu uygulama mahallî hizmetlerin aksamasına ve haksızlığa sebep olmaktadır.

Yaşanan bu sorunu kısmen de olsa çözmek amacıyla takas ve mahsup sistemi getirilerek mahallî idarelerin uğradığı mağduriyet önlenmektedir. Ayrıca, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının düzenleneceği yönetmeliğin hazırlanmasında İçişleri Bakanlığının olumlu görüşünün alınması zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 73- Sağlıksız ve hızlı kentleşme ülkemizin önemli sorunlarının başında gelmektedir. Kentlerimiz özellikle ülkemizin batı bölgelerinde aşırı şekilde büyümüş, fakat buna uygun sosyal imkânlarla donatılamamıştır. Büyük kentlerde trafik, hava kirliliği, yetersiz konut, çarpık yapılaşma, alt yapı hizmetleri ve benzeri sorunlar acilen çözüm beklemektedir.

Bu düşünceden hareketle büyükşehir belediyeleri ve nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerin kentin gelişimine uygun konut alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak; kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak ve restore etmek amacıyla kentsel gelişim alanları ilan etme ve uygulayabilmelerine imkân vermek kaçınılmaz hale gelmiştir. Madde bu amaçla düzenlenmiştir.

Kentsel gelişim projesi ilan edilecek yerin belediye veya belediye mücavir alan sınırları içinde bulunması ve en az 50.000 metrekare olması öngörülmektedir. Ayrıca, bu alanların, imar görmemiş alanlardan seçilmesi esas olmakla birlikte imar görmüş alanlarda da belirli şartlar dahilinde uygulanma imkânı bulunmaktadır.

Kentsel gelişim projesi uygulamaların sürüncemede kalmaması için uygulama ile ilgili olarak açılacak davaların, mahkemelerde öncelikle görüşülmesi ve karara bağlanması öngörülmektedir.

Madde 74- Uluslararası gelişmeler ve ülkemizin Avrupa Birliği perspektifi ile birlikte belediyelerimizin uluslararası teşekküllere üye olması ve yabancı ülke belediyeleriyle ortak

proje gerçekleştirebilmeleri için yeni açılımlarda bulunmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle ülke sınırları dışına taşan bazı çevre sorunlarının çözümü, sınır ötesi işbirliğini ve ortak projelerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle belediyelerin uluslararası teşekkül ve organizasyonlara katılması veya kurucu üye olmasında uygulanan prosedür basitleştirilerek İçişleri Bakanlığının iznine bağlanmaktadır. Belediyelerin yürüteceği uluslararası ilişkilerin, ülkenin ulusal dış politikası ile uyumunu sağlamak açısından izin zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 75- Belediye hizmetlerinin etkili, verimli, ekonomik, hızlı ve uyum içerisinde yürütülebilmesi için belediyelerin diğer mahallî idareler ve merkezî idare kuruluşları ile ortak proje gerçekleştirebilmesi ve bu amaçla kaynak aktarımında bulunma; bina, tesis, araç ve personel tahsis etme; süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere taşınmaz mal tahsis etme imkânı getirilmektedir.

Madde 76- Kentte yaşayanlar arasında hemşehrilik bilinci, kent vizyonunun geliştirilmesi, kent hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirebilmek amacıyla sivil bir danışma forum ve danışma mekanizması oluşturulmasının yararlı olacağı düşünülmüştür. Kent konseylerinin sivil bir yapı olma niteliği konusunda gösterilen titizlik nedeniyle maddede ayrıntılı düzenlemeden kaçınılmış ve genel ilkeler konulmuştur.

Madde 77- Maddede sayılan değişik sosyal hizmetlerin yapılmasında dayanışma ve katılım; hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliğin sağlanması amacıyla gönüllü kişilerin bu hizmetlere katılmasına ilişkin mekanizmaların oluşturulması ve buna ilişkin hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 78- Belediyeler halen yazışmalarını valilik ve kaymakamlıklar aracılığıyla yürütmekte, bu durum gereksiz zaman kaybına ve hizmet sunumunda gecikmelere yol açmaktadır. Madde ile belediyelerin bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışma yapmasına imkân sağlanarak hizmetlere hız kazandırılabilir.

Madde 79- Belediye sınırları içerisinde bulunan ve diğer kişi ve kurumların tasarrufu altında bulunmayan yerler belediyelerin tasarrufuna bırakılmak suretiyle mahallî hizmetlerin sunumunda kolaylık sağlamaktadır. Ancak, maddede sayılan yerlerle ilgili olarak diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı tutulmaktadır.

Madde 80- Şehirlerarası yolcu taşıma hizmetlerinin başlangıç noktası olan ve ülkemizin sosyal hayatında önemli bir yeri bulunan otobüs terminallerinin yapılması, işletilmesi ve şehiriçi toplu taşıma ile uyumlu bir şekilde yürütülmesi hizmetleri de belediyelerin sorumluluğuna verilmektedir. Gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası özel otobüs terminali kurması ve işletmesinin yanında ayrıca, her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar planına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilecektir. Bu yetki büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde sadece büyükşehir belediyelerince kullanılacaktır.

Madde 81- Madde ile cadde, sokak, park, tesis ve benzeri yerlere ad verilmesi veya adlarının değiştirilmesiyle amblem, flama ve benzerlerinin belirlenmesi yetkisi belediyelere verilmektedir. Ancak, bu yetkinin kullanılması sınırsız olmayıp, konulacak isimlerin genel

ahlâka, Türk kültürüne ve Devletin takip ettiği dış politikaya uygun olarak kullanılması gerektiği açıktır. Diğer taraftan bu ad veya sembollerin konjonktüre veya başkanlara bağlı olarak sık sık değiştirilmesini de hoş karşılamak mümkün değildir. Bu nedenle değişiklik gerektiren meclis kararlarında ağırlıklı çoğunluk aranması ve ayrıca mülki idare amirinin onayının alınması da madde ile hüküm altına alınmıştır.

Madde 82- Avukatlık ücretinin dağıtılmasına ilişkin düzenlemeler getirilmektedir.

Madde 83- Kanunda öngörülen parasal miktarların her yıl enflasyon oranında artmasını sağlamak ve para cezalarının zaman içerisinde etkisini yitirmesini önlemek amacıyla, bu miktarların, Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılması imkânı getirilmektedir.

Madde 84- Bu Tasarı ile belediyelere verilen yetkilerin etkili bir şekilde kullanımını temin, hizmetlerin halkın ihtiyaç ve taleplerine uygun olarak sunumunu sağlama, görev ve yetki uyumsuzluklarını önleme amacıyla maddede sayılan kanunların, bu Kanuna aykırı hükümlerinin sadece belediyenin sorumlu olduğu görev ve hizmetlerle sınırlı olmak kaydıyla belediyeler bakımından uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır. Eğer bir konu hem Belediye Kanununda hem de diğer kanunlarda düzenlenmiş ise belediyelerin sorumlu olduğu görev ve hizmetlerin bu idareler tarafından yapılması hakkında bu Kanun hükümleri uygulanacaktır. Başka kurum ve alanlar bakımından ise diğer kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilecektir.

Madde 85 – Maddenin (a) bendiyle belediye başkanları ve encümen Emekli Sandığı ile ilişkileri düzenlenmekte ve bu amaçla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapılmaktadır.

(b) bendiyle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunuyla yapılan yeni düzenlemede belediye ve il özel idarelerinin 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamında olup olmadıkları tartışmasına son vermek ve bu idarelerin taşıt alımlarının bu Kanun kapsamında olduğunun açıkça belirtilmesi amaçlanmaktadır. Bu idareler bakımından da Bakanlar Kurulu kararı yerine kendi meclislerinin kararı yeterli görülmektedir.

(c) bendiyle ise belediye kurulduktan sonra mahalli idareler genel seçimlerini beklemeden seçim yapılabilmesi için 18/1/1984 tarihli ve 2972 Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının hükmü (d) bendi yeniden düzenlenmektedir.

(d) bendiyle 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun çeşitli maddelerinde değişiklik yapılmakta ve bazı ibareler yürürlükten kaldırılmaktadır.

(e) bendiyle 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda değişiklik yapılmaktadır.

(f) bendiyle 7/12/2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanunu yürürlükten kaldırılmaktadır. 5272 sayılı Belediye Kanunu Anayasa Mahkemesinin 18.1.2005 tarihli ve E.2004/118, K.2005/8 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve bu kararın Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren 6 ay süre verilmiştir. Söz konusu karar 13 Nisan 2005 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmış olup 6 aylık süre de bu tarihten itibaren başlayacaktır. 5272 sayılı Kanun bu süre içinde yürürlükte kalacaktır. Ancak bu tasarının bu süre sonundan önce kanunlaşma ihtimali yüksek olduğundan o tarihte yürürlükte bulunan 5272 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

(g) bendiyle 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 38 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

(h) bendiyle 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrasında değişiklik yapılarak işyeri açma ve çalışma ruhsatının organize sanayi bölge idaresi tarafından verilmesi ve bu ruhsata ilişkin harcın da OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılması öngörülmektedir.

Madde 86- Belediye başkanlarının emekliliklerinde alacakları makam ve temsil tazminatları düzenlenmekte ve bu amaçla 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ilgili maddesine fıkra eklenmektedir.

Geçici Madde 1- Madde ile bu Kanunun 49 uncu maddesinde, personel giderleriyle ilgili olarak öngörülen sınırlar ve oranlar tutturuluncaya kadar, yeni personel alımı İçişleri Bakanlığının iznine bağlanmaktadır.

Geçici Madde 2- Anayasa Mahkemesince şekil yönünden iptal edilen 5272 sayılı Kanunla belediyeler, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamından çıkarılmış ve kadro ihdas, iptal ve değişiklikleri belediye meclislerine bırakılmış bulunmaktadır. Ancak madde ile norm kadro sisteminin belediyelerde uygulamasına başlayıncaya kadar, kadro ihdas ve iptal yetkisinin maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayına bağlanması öngörülmektedir.

Diğer taraftan norm kadro ilke ve standartlarının İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenip belediyelerde uygulamasına geçilinceye kadar belediyelerin Bakanlar Kurulunca ihdas edilmiş mevcut kadroları norm kadro olarak kabul edilip buna göre işlem tesis edilecektir.

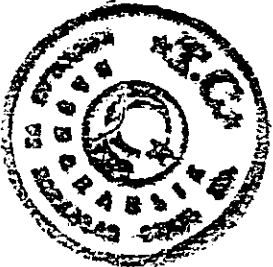
Geçici Madde 3- Madde ile il, ilçe ve büyükşehir ilk kademe belediyeleri hariç olmak üzere son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfusu 2.000'in altında olan belediyelerin tüzel kişiliklerinin ilk genel mahallî idareler seçimlerinin yapıldığı tarihte sona ererek aynı adla köye dönüşmesi ve seçimlerin bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılması ile bu belediyelerin tüzel kişiliklerinin kaldırılmasından sonra yürütülecek işlemler hükme bağlanmaktadır.

Geçici Madde 4- Bu Kanunun yayımından sonra yapılacak ilk stratejik planın süresi düzenlenmektedir.

Geçici Madde 5- Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketlerin, 31/12/2004 tarihi itibarı ile kamu kurum ve kuruluşlarından olan kamu ve özel hukuka tâbi alacaklarının takas ve mahsubu düzenlenmektedir.

Madde 87- Yürürlük maddesidir.

Madde 88- Yürütme maddesidir.

BELEDİYE KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, belediyenin kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun belediyeleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,

b) Belediyenin organları: Belediye meclisini, belediye encümenini ve belediye başkanını,

c) Belde: Belediyesi bulunan yerleşim yerini,

d) Mahalle: Belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediyenin Kuruluşu ve Sınırları

Kuruluş

Madde 4- Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.

İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve meskûn sahası kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.

Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için, meskûn sahasının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerekir.

Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülkî idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirimi üzerine, mahallî seçim kurulları, onbeş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir.

İşlem dosyası valinin görüşüyle birlikte İçişleri Bakanlığına gönderilir. Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname ile o yerde belediye kurulur.

Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle belediye kurulabilir.

Sınırların tespiti

Madde 5- Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşu izleyen altı ay içinde aşağıdaki şekilde tespit edilir:

a) Eskiden beri beldeye ait sayılan tarla, bağ, bahçe, çayır, mera, otlak, yaylak, zeytinlik, palamutluk, fundalık gibi yerler ile kumsal ve plajlar belediye sınırı içine alınır.

b) Belediye sınırlarını dere, tepe, yol gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir.

c) Belediyenin sınırları içinde kalan ve eskiden beri komşu belde veya köy halkı tarafından yararlanılan yayla, çayır, mera, koru, kaynak ve mesirelik gibi yerlerden geleneksel yararlanma hakları devam eder. Bu haklar için sınır kâğıdına şerh konulur.

d) Çizilen sınırların geçtiği yerlerin bilinen adları sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir.

Sınırların kesinleşmesi

Madde 6- Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir.

Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez.

Sınır uyuşmazlıklarının çözümü

Madde 7- Bir il dahilindeki beldeler veya köyler arasında sınır uyuşmazlığı çıkması halinde ilgili belediye meclisi ve köy ihtiyar meclisi ile kaymakamın görüşleri otuz gün süre verilerek istenir. Vali, bu görüşleri değerlendirerek sınır uyuşmazlığını karara bağlar. Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin sınır değişikliklerinde büyükşehir belediye meclisinin de görüşü alınır.

İl ve ilçe sınırlarının değiştirilmesini gerektirecek sınır uyuşmazlıklarında 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uygulanır.

Birleşme ve katılma

Madde 8- Belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka beldeye katılabilmesi için bu yerlerin meskun sahalalarının iltihak olunacak beldenin meskun sahasına uzaklığı 5000 metreden fazla olamaz.

Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması halinde, iltihak olunacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında başvuruya ilişkin oylama yapılır. Oylama sonucunun olumlu olması halinde başvuruya ait evrak, valilik

tarafından iltihak olunacak belediyeye gönderilir. Belediye meclisi evrakın gelişinden itibaren otuz gün içinde başvuru hakkındaki kararını verir. Belediye meclisinin uygun görmesi halinde katılım gerçekleşir. Büyükşehirlerde birleşme ve katılma işlemleri, iltihak olunacak ilçe ve ilk kademe belediye meclislerinin görüşü üzerine, büyükşehir belediye meclisinde karara bağlanır. Katılma sonrası oluşacak yeni sınır hakkında, 6 ncı maddeye göre işlem yapılır ve sonuç İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldeye katılmasında veya yeni bir belde ya da köy kurulmasında, beldenin nüfusunun 5.000'den aşağı düşmemesi gerekir.

Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ayrılma yoluyla yeni bir belde kurulması için belde nüfusunun 100.000'den aşağı düşmemesi ve yeni kurulacak beldenin nüfusunun 50.000'den az olmaması şarttır.

Bu madde uyarınca gerçekleşen katılmalarda, iltihak olunan belde ile bazı kısımları veya tümü iltihak olan köy veya belde arasında; taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçların devri ve paylaşımı, aralarında düzenlenecek protokolle belirlenir.

Birleşme ve katılma işlemlerinde bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 4 üncü madde hükmüne göre işlem yapılır.

Mahalle ve yönetimi

Madde 9- Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir.

Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olur.

Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür.

Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkanları ölçüsünde gerekli yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.

Belde adının değiştirilmesi

Madde 10- Bir beldenin adı, belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilir. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Beldenin adının değişmesi ile belediyenin adı da değişmiş sayılır.

Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi

Madde 11- Belediye sınırı veya meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin

mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.

Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile köye dönüştürülür. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Bu belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder. İntikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır.

Kararlarının uygulanması ve nüfus

Madde 12- 4 üncü, 6 ncı, 7 nci, 8 inci ve 9 uncu maddelerde belirtilen kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe girer. 4 üncü maddeye göre belediye kurulan yerlerde 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 29 uncu maddesine göre seçim yapılır.

8 inci maddede geçen birleşme ve katılmalara, 9 uncu maddede geçen mahalle kaldırılmasına, 11 inci maddede geçen belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

Bu Kanunda öngörülen nüfus büyüklüğü için, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca bildirilen nüfus esas alınır.

Hemşehri hukuku

Madde 13- Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.

Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin, kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Belediyenin görev ve sorumlulukları

Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma

ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, evlendirme, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.

b) Okul öncesi eğitim kurumları açabilir; Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir, bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. Gerekğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor müsabakaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.

Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı, belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.

12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır.

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları

Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.

c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.

d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğalgaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak veya yaptırmak.

e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek.

f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek.

g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde taşınmaz malları almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.

i) Borç almak, bağış kabul etmek.

j) Toptancı ve perakendeci halleri, otobüs terminali, fuar alanı, yat limanı ve mezbaha kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettiirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.

k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı yirmibeşbin YTL'ye kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların, anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.

n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.

o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde veya kent dışında toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak.

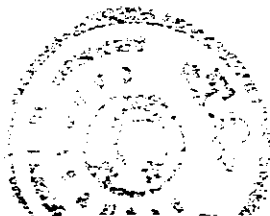
p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettiirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiğı bütün işleri yürütmek.

(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.

Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceğı gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğalgaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla arsa tahsis edebilir.

Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.

Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.

Belediyeye tanınan muafiyet

Madde 16- Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmaz malları ile bunların inşa ve kullanımları her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaftır.

İKİNCİ KISIM Belediyenin Organları

BİRİNCİ BÖLÜM Belediye Meclisi

Belediye meclisi

Madde 17- Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur.

Meclisin görev ve yetkileri

Madde 18- Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.
- b) Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.
- c) Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek.
- d) Borçlanmaya karar vermek.
- e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması halinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi yirmibeş yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.
- g) Şartlı bağışları kabul etmek.
- h) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL'den yirmibeşbin YTL'ye kadar, dava konusu olan belediye alacaklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek.
- i) Bütçe içi işletme ile Türk Ticaret Kanununa tabi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.
- j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.
- k) Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.

l) Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.

m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.

n) Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.

o) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

p) Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

r) Fahrî hemşehrilik payesi ve beratı vermek.

s) Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.

t) Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.

u) İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek.

Başkanlık divanı

Madde 19- Belediye meclisi, seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılacak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar.

Başkanlık divanı seçimi üç gün içinde tamamlanır.

Meclise belediye başkanı, katılamaması durumunda meclis birinci başkan vekili, onun da katılamaması durumunda ikinci başkan vekili başkanlık eder. Ancak yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılır.

Başkanlık divanında boşalma olması durumunda kalan süreyi tamamlamak üzere yenisi seçilir.

Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağlamakla yükümlüdür.

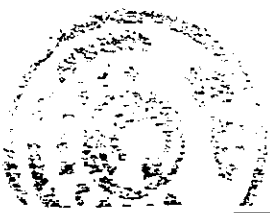
Meclisin çalışma ve katılıma ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Meclis toplantısı

Madde 20- Belediye meclisi, her ayın ilk haftası, önceden kararlaştırdığı günde toplanır.

Meclis, resmî tatile rastlayan günlerde çalışmasına ara verebilir. Belediye meclisi her yıl bir ay tatil kararı alabilir.

Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür.

Mutat toplantı yeri dışında toplanılmasının zorunlu olduğu durumda üyelere önceden bilgi vermek kaydıyla meclis başkanının belediye sınırları içerisinde belirlediği yerde toplantı yapılır. Ayrıca, toplantının yeri ve zamanı mutad usullerle belde halkına duyurulur.

Meclis toplantıları açıktır. Meclis başkanının veya üyelere herhangi birinin gerekçeli önerisi üzerine, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir.

Meclis görüşmeleri görevlilerce tutanağa geçirilir, başkan ve kâtip üyeler tarafından imzalanır. Toplantılar, meclisin kararıyla sesli ve görüntülü cihazlarla da kaydedilebilir.

Gündem

Madde 21- Belediye meclisinin gündemi belediye başkanı tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur.

Belediye başkanı ve meclis üyeleri meclis toplantı halindeyken belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 22- Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanı tarafından kur'a çekilir.

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, üye tam sayısının dörtte birinden az olmayan üye sayısı ile yapılır.

Görüşmeler sırasında başkan veya üyelere birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığı anlaşılırsa, ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin edecekleri kişi eliyle oy kullanabilirler.

Oylama gizli, işaretle veya ad okunarak yapılır. Oy verme kabul, ret veya çekimser şeklinde olur.

Kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalanır ve bir sonraki toplantıda üyelere dağıtılır.

Meclis kararlarının kesinleşmesi

Madde 23- Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.

Mülkî idare amiri hukuka aykırı gördüğü kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.

İhtisas komisyonları

Madde 24- Belediye meclisi, üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. Komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre için kurulacağı aynı meclis kararında belirtilir.

İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur. İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plân ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur.

Meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır.

İhtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanır.

Mahalle muhtarları ve ildeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.

Komisyon çalışmalarında uzman kişilerden yararlanılabilir.

Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verilir.

Denetim komisyonu

Madde 25- İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur.

Komisyon, belediye başkanı tarafından belediye binası içinde belirlenen yerde çalışır ve çalışmalarında kamu personelinin ve gerektiğinde diğer uzman kişilerden yararlanabilir.

Denetim komisyonu toplantılarına, belediye ve bağlı kuruluşları dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere 1000; kamu personeli dışındaki diğer uzman kişilere büyükşehir belediyelerinde 3000, diğer belediyelerde 2000 gösterge rakamının Devlet Memurlarına uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, belediye meclisince belirlenecek miktarda günlük ödeme yapılır. Denetim komisyonunun emrinde görevlendirilecek kişi ve gün sayısı belediye meclisince belirlenir. Uzman kişilerde aranacak nitelikler belediye meclisinin çalışmasına dair yönetmelikte düzenlenir.

Komisyon belediye birimleri ve bağlı kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Bu istekler gecikmeksizin yerine getirilir.

Komisyon, çalışmasını kırkbeş işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar.

Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

Meclisin bilgi edinme ve denetim yolları

Madde 26- Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla kullanır.

Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.

Meclis üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülkî idare amirine gönderilir.

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir.

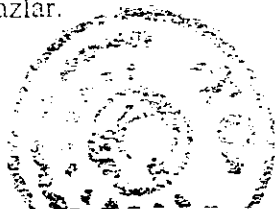
Yetersizlik kararı, Danıştayca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez.

Gensoru önergesinin karara bağlanmasında dördüncü fıkraya göre işlem yapılır.

Başkan ve meclis üyelerinin görüşmelere katılamayacağı durumlar

Madde 27- Belediye başkanı ve meclis üyeleri, münhasıran; kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamazlar.

Başkan ve meclis üyelerinin yükümlülükleri

Madde 28- Belediye başkanı görevi süresince veya görevinin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle, meclis üyeleri ise görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

Meclis üyeliğinin sona ermesi

Madde 29- Meclis üyeliği, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer. Meclis üyeliğinden istifa dilekçesi belediye başkanlığına verilir ve başkan tarafından meclisin bilgisine sunulur.

Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.

Belediye meclisi üyeliğine seçilme yeterliğinin kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verilir.

Meclisin feshi

Madde 30- Belediye meclisi;

- a) Kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum belediyeye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğrattırsa,
- b) Belediyeye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa, İçişleri Bakanlığının bildirisi üzerine Danıştayın kararı ile feshedilir.
- İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildiri ile birlikte karar verilinceye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, bu hususu en geç bir ay içinde karara bağlar.

Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar.

Boşalan meclisin görevinin yerine getirilmesi

Madde 31- Belediye meclisinin;

- a) Danıştay tarafından feshi veya meclis toplantılarının ertelenmesi,
 - b) Meclis üye tam sayısının yarıdan fazlasının tutuklanması,
 - c) Yedek üyelerin getirilmesinden sonra da meclis üye tam sayısının yarıısından aşağı düşmesi,
 - d) Geçici olarak görevden uzaklaştırılması,
- hallerinde, meclis çalışabilir duruma gelinceye veya yeni meclis seçimi yapılınca kadar meclis görevi, belediye encümeninin memur üyeleri tarafından yürütülür.

Huzur ve izin hakkı

Madde 32- Meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için, 39 uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı, 20 nci, 24 üncü ve 25 inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından fazla olamaz ve meclis üyelerine aynı gün için birden fazla huzur hakkı ödenemez.

Meclis üyeleri hastalıkları süresince izinli sayılır. Ayrıca mazeretleri durumunda, bir yıl içindeki toplantı süresinin yarısını aşmamak şartıyla istekleri üzerine meclis tarafından izin verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Encümeni

Belediye encümeni

Madde 33- Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden, oluşur.

Belediye başkanının katılamadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir.

Encümenin görev ve yetkileri

Madde 34- Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek.

b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.

c) Öngörülme-yen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.

d) Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.

f) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL'ye kadar, dava konusu olan belediye alacaklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek.

g) Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.

h) Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.

i) Diğer kanunlarda belediye encümenine verilen görevleri yerine getirmek.

Encümen toplantısı

Madde 35- Belediye encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir.

Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Encümenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu hüküm geçerlidir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz.

Encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri başkanının uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez.

Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır.

Alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.

Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran; kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

Encümen üyelerine verilecek ödenek

Madde 36- Belediye encümeni başkan ve üyelerine, nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde 3.500, nüfusu 10.001-50.000'e kadar olan belediyelerde 4.500, 50.001-200.000'e kadar olan belediyelerde 6.000 ve 200.001'in üzerinde olan belediyelerde ise 7.500 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediye Başkanı

Belediye başkanı

Madde 37- Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Belediye başkanı, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilir.

Belediye başkanı, görevinin devamı süresince siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz.

Belediye başkanının görev ve yetkileri

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.
- b) Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- c) Belediyeyi Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.
- d) Meclise ve encümene başkanlık etmek.
- e) Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
- f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.
- g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
- h) Meclis ve encümen kararlarını uygulamak.
- i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek.
- j) Belediye personelinin atamak.
- k) Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek.

- l) Şartsız bağışları kabul etmek.
- m) Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.
- n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, özürllülere yönelik hizmetleri yürütmek ve özürllüler merkezini oluşturmak.
- o) Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak.
- p) Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

Belediye başkanının özlük hakları

Madde 39- Belediye başkanına nüfusu;

- a) 10.000'e kadar olan beldelerde 60.000,
 - b) 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 70.000,
 - c) 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 90.000,
 - d) 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 110.000,
 - e) 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 130.000,
 - f) 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 150.000,
 - g) 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 190.000,
 - h) 2.000.001'den fazla olan beldelerde 230.000,
- gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek ödenir.

Belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneği kesilmez.

Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tabi bir kadroya atanmaları halinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanır.

Başkan vekili

Madde 40- Belediye başkanı, izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere, belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir.

Başkan vekili, başkanın yetkilerine sahiptir.

Başkan vekiline, görev süresince başkana ödenen aylık brüt ödeneğin gün hesabı üzerinden ödenek verilir.

Stratejik plân ve performans plânı

Madde 41- Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans plânı hazırlayıp belediye meclisine sunar.

Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir.

Stratejik plân ve performans plânı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir.

Yetki devri

Madde 42- Belediye başkanı, görev ve yetkilerinden bir kısmını uygun gördüğü takdirde, yöneticilik sıfatı bulunan belediye görevlilerine devredebilir.

İhtilâf hali

Madde 43- Belediye başkanının kendisinin, birinci ve ikinci derecedeki kan ve kayın hısımlarının ve evlatlıklarının, belediye ile ihtilâflı olduğu durumlarda dava açılması ve bu davada belediyenin temsili, meclis birinci başkan vekili, bulunmadığı takdirde ikinci başkan vekili veya bunların yetkilendireceği kişiler tarafından yerine getirilir.

Belediye başkanlığının sona ermesi

Madde 44- Belediye başkanlığı, ölüm ve istifa hallerinde kendiliğinden sona erer.

Belediye başkanının;

- a) Mazeretsiz ve kesintisiz olarak yirmi günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülkî idare amiri tarafından belirlenmesi,
- b) Seçilme yeterliğini kaybetmesi,
- c) Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi,
- d) Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması, hallerinden birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının başvurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.

Belediye başkanlığının boşalması halinde yapılacak işlemler

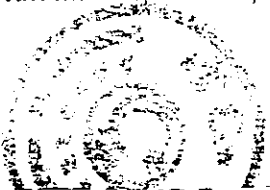
Madde 45- Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak;

- a) Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan,
- b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili, seçer.

Belediye başkanı veya başkan vekili belediye meclis üyeleri arasından ve gizli oyla seçilir. İlk iki oylamada üye tam sayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır. Dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, belediye başkanı veya başkan vekili seçilmiş olur. Oyların eşitliği durumunda kur'a çekilir.

Birinci fıkranın (b) bendi uyarınca başkan vekili seçildikten sonra, belediye başkanlığının (a) bendinde belirtilen nedenlerle boşalması durumunda bu maddeye göre belediye başkanı seçilir.

Yeni seçilen belediye başkanının görev süresi, yerine seçildiği başkanın görev süresi ile sınırlıdır. Başkan vekili, yeni başkan seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan başkan göreve dönünceye kadar görev yapar.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçilinceye kadar belediye başkanlığı görevi, meclis birinci başkan vekili, bulunmaması durumunda ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması durumunda vali tarafından görevlendirilecek bir kamu görevlisi tarafından yürütülür.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçimi en geç onbeş gün içinde tamamlanmadığı takdirde belediye meclisinin feshine ilişkin hükümler uygulanır.

Belediye başkanı görevlendirilmesi

Madde 46- Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılınca kadar, belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Organlara İlişkin Ortak Hükümler**

Görevden uzaklaştırma

Madde 47- Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.

ÜÇÜNCÜ KISIM **Belediye Teşkilâtı**

BİRİNCİ BÖLÜM **Belediye Teşkilâtı ve Personeli**

Belediye teşkilâtı

Madde 48- Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler

oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Norm kadro ve personel istihdamı

Madde 49- Norm kadro ilke ve standartları İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadroları, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır. Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, sosyal ve ekonomi, kültür ve sanat, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında tabip, uzman tabip, veteriner, avukat, mühendis, çözümleyici ve programcı, mimar, ebe, hemşire, teknisyen, tekniker gibi uzman ve teknik personel, süreleri seçim döneminin bitiminden itibaren otuz günü geçmemek üzere, yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Bu şekilde sözleşmeli olarak çalıştırılacakların, yürütecekleri hizmetlere ilişkin nitelikleri taşımaları şarttır. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz.

Üçüncü fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edileceklerin ücret miktarı, yılları bütçe kanunlarında belirlenecek ücret tavanını aşmamak üzere, İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen sınırlar içerisinde belediye meclisi tarafından kararlaştırılır. Bu şekilde çalıştırılacaklara her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılamaz ve ücret mahiyetinde aynî ya da nakdi menfaat temin edilemez.

Avukat, mimar, mühendis ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmî zamanlı olarak sözleşme ile serbest uzman çalıştırılabilir. Bunlara ödenecek ücret, dördüncü fıkraya göre sözleşmeli personel için belirlenen brüt ücretin yarısını aşmamak ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere, belediye meclisi kararı ile tespit edilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle, belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirmelerde Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen şartlar dikkate alınır. Belediyelerde bu şekilde istihdam edilen personel kurumlarından izinli sayılırlar. Bu personelin görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödenir. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve terfi haklarını kazananlar başkaca bir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirlir. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren onbeş gün içerisinde yazılı olarak kurumlarına başvurmaları halinde en geç bir ay içerisinde kadrolarına veya müktesebine uygun başka bir kadroya atanırlar.

Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-250.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 250.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde

dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilir. Bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dahil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmez ve belediye meclisinin görev süresini aşamaz.

Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir.

Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç belediye memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının yüzde onunu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayının 20.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, hastalık ve yıllık izinleri dahil olmak üzere, çalıştıkları sürelerle orantılı olarak encümen kararıyla yılda en fazla iki kez ikramiye ödenebilir.

Personel devri

Madde 50- Bu Kanunun 8 inci ve 11 inci maddeleri uyarınca tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin kadroları ve personeli; katılma halinde katıldıkları belediyeye, köye dönüştürülme halinde ilgili il özel idaresine devredilir. Devredilen personelden kadro ve görev unvanları değişmeyenler, aynı unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar. Devredilen personelden durumlarına uygun boş kadro olmayanların veya mevcut kadro unvanı ile atamaları yapılamayanların kadro unvanları üç ay içerisinde ilgili belediye meclisi veya il genel meclisince aynı sınıf içerisinde kalmak kaydıyla değiştirilir. Bu değişiklikten itibaren bir ay içerisinde ilgililerin durumlarına uygun kadrolara atamaları yapılır. Söz konusu personel, atama işlemleri yapıncaya kadar, devredildikleri belediye veya il özel idaresince ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilirler. Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ücret, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarını devredildikleri belediye veya il özel idaresinden almaya devam ederler. Devredilen personelden memur statüsünde görev yapanların, atandıkları yeni kadrolarının aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamının net tutarının, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir.

Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelin pozisyonları, avukat unvanlı pozisyonlar hariç olmak üzere, başka bir işleme gerek kalmaksızın devredildikleri belediye veya il özel idaresi adına vize edilmiş sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Zabıtası, İtfaiye ve Acil Durum Plânlaması

Zabitanın görev ve yetkileri

Madde 51- Belediye zabıtası, beldede esenlik, huzur, sağlık ve düzenin sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.

Görevini yaparken zabıtaya karşı gelenler, Devlet zabıtasına karşı gelenler gibi cezalandırılır.

Belediye zabıta teşkilâtının çalışma usul ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşınmaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile zabıta teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Belediye, bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabilir.

Zabıta hizmetleri kesintisiz olarak yürütülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Belediye zabıta ve özel güvenlik hizmetlerinde fiilen çalışanlara, fazla mesai ücreti olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen maktu miktar ödenir.

İtfaiye

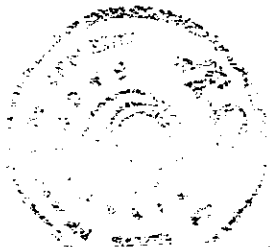
Madde 52- İtfaiye teşkilâtının çalışma usul ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşınmaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Belediye bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabilir.

İtfaiye hizmetleri kesintisiz olarak yürütülür. İtfaiye personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Belediye itfaiye teşkilatında fiilen çalışanlara fazla mesai ücreti olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen maktu miktar ödenir.

Acil durum plânlaması

Madde 53- Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.

Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.

Plânlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrada sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir.

Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Belediyelerin Denetimi

Denetimin amacı

Madde 54- Belediyelerin denetimi; faaliyet ve işlemlerde hataların önlenmesine yardımcı olmak, çalışanların ve belediye teşkilâtının gelişmesine, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı duruma gelmesine rehberlik etmek amacıyla; hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre tarafsız olarak analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek; kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgililere duyurmaktır.

Denetimin kapsamı ve türleri

Madde 55- Belediyelerde iç ve dış denetim yapılır. Denetim, iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, malî ve performans denetimini kapsar.

İç ve dış denetim 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Ayrıca, belediyenin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenir.

Belediyelere bağlı kuruluş ve işletmeler de yukarıdaki esaslara göre denetlenir.

Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.

Faaliyet raporu

Madde 56- Belediye başkanı, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen biçimde; stratejik plân ve performans hedeflerine göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini ve belediye borçlarının durumunu açıklayan faaliyet raporunu hazırlar. Faaliyet raporunda, bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarına ilişkin söz konusu bilgi ve değerlendirmelere de yer verilir.

Faaliyet raporu Mart ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği İçişleri Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır.

Hizmetlerde aksama

Madde 57- Belediye hizmetlerinin ciddi bir biçimde aksatıldığı ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin İçişleri Bakanlığının talebi üzerine yetkili sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenmesi durumunda İçişleri Bakanı, hizmetlerde meydana gelecek aksamanın giderilmesini, hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek belediye başkanından ister.

Aksama giderilemezse, söz konusu hizmetin yerine getirilmesini o ilin valisinden ister. Bu durumda vali, aksaklığı öncelikle belediyenin araç, gereç, personel ve diğer kaynaklarıyla giderir. Mümkün olmadığı takdirde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkanlarını da kullanabilir. Ortaya çıkacak maliyet vali tarafından İller Bankasına bildirilir ve İller Bankasınca o belediyenin müteakip ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden belediyeye ayrılan paydan valilik emrine gönderilir.

İçişleri Bakanlığının talebi üzerine sulh hukuk hâkimi tarafından alınan karara karşı ilgili belediyece asliye hukuk mahkemesine itiraz edilebilir.

Denetimle ilgili diğer hükümler

Madde 58- Denetimin yapılması ve faaliyet raporunun hazırlanması hususunda bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile diğer kanunların ilgili hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM **Mali Hükümler**

BİRİNCİ BÖLÜM **Belediyenin Gelir ve Giderleri**

Belediyenin gelirleri

Madde 59- Belediyenin gelirleri şunlardır:

- a) Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları.
- b) Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay.
- c) Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler.
- d) Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.
- e) Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.
- f) Faiz ve ceza gelirleri.
- g) Bağışlar.
- h) Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler.
- i) Diğer gelirler.

Belediyenin giderleri

Madde 60- Belediyenin giderleri şunlardır:

- a) Belediye binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler.
- b) Belediyenin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler.
- c) Her türlü alt yapı, yapım, onarım ve bakım giderleri.
- d) Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler.
- e) Belediye zabıta ve itfaiye hizmetleri ile diğer görev ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılacak giderler.
- f) Belediyenin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve katıldığı birliklerle ilgili ortaklık payı ve üyelik aidatı giderleri.
- g) Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler.
- h) Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ile sigorta giderleri.

i) Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürllülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

j) Dava takip ve icra giderleri.

k) Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri.

l) Avukatlık, danışmanlık ve denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemeler.

m) Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri.

n) Sosyo-kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler.

o) Belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri.

p) Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler.

r) Şartlı bağışlarla ilgili yapılacak harcamalar.

s) İmar düzenleme giderleri.

t) Her türlü proje giderleri.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Bütçesi

Belediye bütçesi

Madde 61- Belediyenin stratejik plânına ve performans planına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir.

Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir.

Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır.

Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur.

Bütçenin hazırlanması ve kabulü

Madde 62- Belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe tasarıı eylül ayının birinci gününden önce encümene sunulur ve İçişleri Bakanlığına gönderilir. İçişleri Bakanlığı belediye bütçe tahminlerini konsolide eder ve Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca merkezi yönetim bütçe tasarıına eklenmek üzere eylül ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirir. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte Kasım ayının birinci gününden önce belediye meclisine sunar.

Meclis bütçe tasarıını yılbaşından önce, aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denklğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz. Kabul edilen bütçe, malî yılbaşından itibaren yürürlüğe girer.

Harcama yetkilisi

Madde 63- Belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.

Kesin hesap

Madde 64- Her yıl bütçesinin kesin hesabı, belediye başkanı tarafından hesap döneminin bitiminden sonra mart ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap, belediye meclisinin Mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır.

Bütçe sistemi

Madde 65- Belediye bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Geçmiş yıl bütçesinin devamı

Madde 66- Herhangi bir nedenle yeni yıl bütçesi kesinleşmemiş ise yeni bütçenin kesinleşmesine kadar geçen yıl bütçesi uygulanır.

Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır.

Gelecek yıllara yaygın hizmet yüklenmeleri

Madde 67- Belediyede belediye meclisinin, belediyeye bağlı kuruluşlarda yetkili organın kararı ile park, bahçe, sera, refüj, kaldırım ve havuz bakımı ve tamiri; araç kiralama, kontrollük, temizlik, güvenlik ve yemek hizmetleri; makine-teçhizat bakım ve onarım işleri; bilgisayar sistem ve santralleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri; sağlıkla ilgili destek hizmetleri; fuar, panayır ve sergi hizmetleri; baraj, arıtma ve katı atık tesislerine ilişkin hizmetler; kanal bakım ve temizleme, alt yapı ve asfalt yapım ve onarımı, trafik sinyalizasyon ve aydınlatma bakımı, sayaç okuma ve sayaç sökme-takma işleri ile ilgili hizmetler; toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri; sosyal tesislerin işletilmesi ile ilgili işler, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borçlanma ve İktisadî Girişimler

Borçlanma

Madde 68- Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir:

a) Dış borçlanma, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme planını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme planını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini reddeder.

c) Tahvil ihracı yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılır.

d) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dahil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.

e) Belediye ve bağılı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapılabilir.

f) Belediyelerin, ileri teknoloji ve büyük tutarda maddi kaynak gerektiren alt yapı yatırımlarında Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kabul edilen projeleri için yapılacak borçlanmalar (d) bendindeki miktarın hesaplanmasında dikkate alınmaz. Dış kaynak gerektiren projelerde Hazine Müsteşarlığının görüşü alınır.

Yukarıda belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Belediye, varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir şekilde yer aldığı malî tablolarını üçer aylık dönemler halinde İçişleri Bakanlığına, Maliye Bakanlığına, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığına ve Hazine Müsteşarlığına gönderir.

Arsa ve konut üretimi

Madde 69- Belediye; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde, özel kanunlarına göre korunması gerekli yerler ile tarım arazileri hariç imarlı ve alt yapı arsalar üretmek, konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları trampa etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir.

Belediye, bu amaçla bütçesinden gerekli parayı ayırmak suretiyle işletme tesis edebilir.

Arsalar hariç üretilen konut ve iş yerlerinin satışı 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. O belediye ve mücavir alan sınırları içinde kendisine, eşine veya onsekiz yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişiler ile afete maruz kalanlara, sanayi bölgelerinden nakledileceklerle ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre oluşturulan takdir komisyonu tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir. Durumları 775 sayılı Gecekondu Kanununun 25 inci maddesine uyan kimselere de bu maddeye göre arsa ve konut sağlanabilir. Bu fıkranın uygulama esasları, İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclisleri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Şirket kurulması

Madde 70- Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilir.

İşletme tesisi

Madde 71- Belediye, özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabilir.

Borç ve alacakların takas ve mahsubu

Madde 72- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki Hazine alacakları hariç olmak üzere belediyenin, genel bütçeli kuruluşlardan, sosyal güvenlik kuruluşlarından, mahalli idarelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından olan özel hukuk ve kamu hukukuna tâbi alacak ve borçları takas ve mahsup edilir. Bu amaçla kurum ve kuruluşların bütçelerine yeterli ve gerekli ödenek konur.

Bu madde gereğince yapılacak takas ve mahsup işlemlerine ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınarak, Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Kentsel dönüşüm ve gelişim alanı

Madde 73- Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri sınırları içindeki ilçe ve ilk kademe belediyeleri ve il belediyeleri ile nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyeler; kentin gelişimine uygun olarak eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek; konut alanları, sanayi ve ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak, deprem riskine karşı tedbirler almak veya kentin tarihî ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir.

Kentsel dönüşüm ve gelişim projelerine konu olacak alanlar, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile ilân edilir.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında yıkılarak yeniden yapılacak münferit yapılarda ilgili resim ve harçların dörtte biri alınır.

Bir yerin kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı olarak ilân edilebilmesi için; o yerin belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması ve en az ellibin metrekare olması şarttır.

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarında bulunan yapıların boşaltılması, yıkımı ve kamulaştırmasında anlaşma yolu esastır. Kentsel dönüşüm ve gelişim projesi kapsamında bulunan mülk sahipleri tarafından açılacak davalar, mahkemelerde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır.

Yurt dışı ilişkileri

Madde 74- Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

Belediye, bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur.

Diğer kuruluşlarla ilişkiler

Madde 75- Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) Mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynı ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

d) Kendilerine ait taşınmaz malları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.

Kent konseyi

Madde 76- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

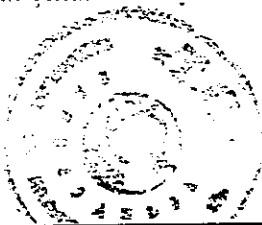
Belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir.

Belediye hizmetlerine gönüllü katılım

Madde 77- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle, yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Gönüllülerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yazışma

Madde 78- Belediye, kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışabilir.

Belediye tasarrufundaki yerler

Madde 79- Diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı kalmak üzere, mezarlıklar ile belediye sınırları içinde bulunan ve sahipsiz arazi niteliğinde olan seyrangâh, harman yeri, koruluk, dinlenme yerleri, meydanlar, bataklık, çöp döküm sahaları, yıkılmış kale ve kulelerin arsaları ve enkazı ve benzeri yerler belediyenin tasarrufundadır.

Belediye tarafından deniz, akarsu ve gölden doldurma suretiyle kazanılan alanlar, Kıyı Kanunu ve ilgili mevzuata uygun olarak kullanılmak şartıyla Maliye Bakanlığı tarafından belediyelerin, büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinin tasarrufuna bırakılır.

Şehirlerarası özel otobüs terminali işletmesi ve akaryakıt istasyonları

Madde 80- Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.

Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama kullanımı

Madde 81- Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlarda; belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğu, bunların değiştirilmesine ilişkin kararlarda ise meclis üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı aranır. Bu kararlar mülkî idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer.

Avukatlık ücretinin dağıtımı

Madde 82- Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; kadroya bağlı olarak çalışan avukatlara ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 2.2.1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır.

Yeniden değerlendirme oranının uygulanması

Madde 83- Bu Kanunun 15, 18 ve 34 üncü maddelerinde belirtilen parasal miktarlar, her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranına göre artırılır.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 84- Bu Kanunla, belediyenin sorumlu ve yetkili kılındığı görev ve hizmetlerle sınırlı olarak; 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanunu, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selâhiyet Kanunu, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, 12/9/1960 tarihli ve 80 sayılı 1580 Sayılı Belediye Kanununun 15 inci Maddesinin 58 inci Bendine Tefvikan Belediyelerce Kurulan Toptancı Hal'lerinin Sureti İdaresi Hakkında Kanun, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu, 14/6/1989 tarihli ve

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 85- a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun değişik 12 nci maddesinin (II) işaretli fıkrasının (n) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“n) Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi görevlerde bulunmadan veya bu kuruluşlara tabi olarak çalışmakta iken illerin daimi komisyon üyeliğine veya belediye başkanlığına seçilen ve atanmışlar ile Sandıktan veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, yaşlılık veya malullük aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilen ve atanmışlar, istekleri üzerine istek dilekçelerinin Sandık kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden ay başından itibaren emekli kesenekleri kendilerince, karşılıkları kurumlarca ödenmek ve emekli aylıkları Sandıkla ilgilendirildikleri tarihten itibaren kesilmek suretiyle,”

b) 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 1 inci maddesinin (a) fıkrasındaki “döner sermayeli müesseseler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri” ibaresi ve 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına “Bu izin, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde bu idarelerin meclisleri tarafından verilir.” cümlesi eklenmiştir.

c) 18/1/1984 tarihli ve 2972 Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının mülga (d) bendi, “d) Belediye kurulması,” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

d) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine “ağaçlandırma yapmak,” ibaresinden sonra gelmek üzere “gayri sıhhi işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde veya kent dışında toplamak; inşaat malzemeleri, hurda depolama alanları ve satış yerlerini,” ibaresi eklenmiş; 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen “Kasım ayı toplantısı dönem başı toplantısıdır.” cümlesi ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “her dönem başı toplantısında” ve 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen “her yılın ilk olağan toplantısında” ibareleri madde metinlerinden çıkarılmıştır.

e) 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının “Kasım ayı toplantısı dönem başı toplantısıdır.” cümlesi madde metninden çıkarılmış, 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi “İl genel meclisi, bir yıl görev yapmak üzere üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir.” şeklinde değiştirilmiş; 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının başındaki “Meclis” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve komisyon” ibaresi eklenmiştir.

f) 7/12/2004 tarihli ve 5272 sayılı Belediye Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

g) 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 38 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

h) 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürürlüğe giren mevzii imar planına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma

ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır.”

Madde 86- 5434 sayılı Kanunun ek 68 inci maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Sandıkça emekli aylığı bağlanan büyükşehir belediye başkanlarına 7000, il belediye başkanlarına 6000, ilçe belediye başkanlarına 3000, diğer belediye başkanlarına 1500 gösterge rakamı üzerinden, bu maddede belirtilen usul ve esaslar dahilinde makam tazminatı, buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ilgililere ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazine'den tahsil olunur. Birinci fıkra'da öngörülen iki yıllık sürenin hesabında iştirâkçi olup olmadıklarına bakılmaksızın belediye başkanı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yayımı tarihinde personel giderlerine ilişkin olarak 49 uncu maddede belirtilen oranları aşmış olan belediyelerde bu oranların altına inilinceye kadar, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkanlarının yeterli olması kaydıyla 1/1/2005 tarihinde mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izin dışında ilave personel istihdam edilemez. Geçici iş pozisyonları için önceki yıldan fazla olacak şekilde vize yapılamaz.

Geçici Madde 2- Norm kadro uygulamasına geçilinceye kadar belediyenin, bağlı kuruluşlarının ve mahallî idare birliklerinin memur kadrolarının ihdas ve iptalleri ile boş kadro değişiklikleri, İçişleri Bakanlığının teklifi, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yapılır. Bakanlar Kurulunca ihdas edilmiş mevcut kadrolar, norm kadro uygulamasına geçilinceye kadar norm kadro kabul edilir.

Sürekli işçi kadroları ile iş pozisyonları ise norm kadro uygulamasına geçilinceye kadar İçişleri Bakanlığının vizesine tabidir. İçişleri Bakanlığı vize yetkisini valiliklere devredebilir.

Geçici Madde 3- İl, ilçe ve büyükşehir ilk kademe belediyeleri hariç olmak üzere son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfusu 2.000'in altında olan belediyelerin tüzel kişilikleri ilk genel mahallî idareler seçimlerinin yapıldığı tarihte sona ererek aynı adla köye dönüşür ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

Bu belediyelerde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren borçlanma yapılamaz, kadro ihdas edilemez ve yeni personel atanamaz. Buralarda yeni imar planı yapılamaz, mevcut plânlarda yapılması zorunlu değişikliklerde önceden valinin onayı alınır. Bu belediyelerin tüzel kişiliklerinin sona erdiği tarihten itibaren, kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarına faiz uygulanmaz.

Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin, borçları, hak ve alacakları; yükümlülükleri, taşınır ve taşınmazları, memurları, daimi işçileri, para ve para hükmündeki varlıkları, belediyenin bulunduğu yer il özel idaresine devredilmiştir. Bu belediyelerin tasfiyesi il özel idaresince yapılır. Tasfiye sonucu intikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır. Tasfiye sonrası kalan taşınır ve taşınmaz mallar ile haklar ilgili köy tüzel kişiliğine aktarılır.

2380 sayılı Kanuna göre genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından bu belediyelere gönderilmekte olan paylar, tüzel kişiliğin sona erdiği tarihten itibaren altı ay süreyle ilgili il özel idaresine gönderilir.

Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin memur ve daimi işçileri, ihtiyaç durumu da dikkate alınarak vali tarafından, ildeki kamu kurum ve kuruluşları ile talepleri halinde mahalli idarelere en geç üç ay içinde atanır. Bu şekilde ataması yapılanlara ait kadrolar atama tarihi itibarıyla atandığı kurumun kadro cetveline eklenmiş sayılır.

Memur ve daimi işçiler durumlarına uygun bir kadroya atanıncaya kadar halen aldıkları aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeleri ve özlük haklarını il özel idaresinden almaya devam eder. Durumlarına uygun bir kadroya ataması yapılanların, bu kadrolarda alacakları aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeler toplamının, önceki kadrolarında aldıkları aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeler toplamından az olması halinde, aradaki fark kapanıncaya kadar, söz konusu miktar tazminat olarak ödenir.

Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin tasfiyesiyle ilgili olarak ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Bu Kanunun yayımlandığı tarihte 5272 sayılı Belediye Kanununun geçici 4 üncü maddesine göre birleşme veya katılma işlemini tamamlayan belediyeler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 4- 41 inci maddede öngörülen stratejik plân, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde hazırlanır.

Geçici Madde 5- Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası belediyelere ait şirketlerin, 31/12/2004 tarihi itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarından olan kamu ve özel hukuka tâbi alacakları, bunların diğer kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlarına karşılık olmak üzere 31/12/2005 tarihine kadar takas ve mahsup edilir. Bakanlar Kurulu bu süreyi altı aya kadar uzatmaya yetkilidir. Bu madde kapsamındaki alacak ve borç ifadesi bu alacak ve borçlara ilişkin fer'ileri ve cezaları da kapsar.

Yukarıdaki fıkra kapsamında yer alan kuruluşların takas ve mahsup işlemine konu olan veya olmayan borçları, genel bütçe vergi gelirlerinden her ay ayrılacak paylarının yüzde kırkını geçmemek üzere kesinti yapılarak tahsil edilir.

Bu maddeye göre yapılacak takas, mahsup ve kesinti işlemleri yılı bütçe kanunları ile ilişkilendirilmeksizin ilgili kuruluş ile uzlaşma komisyonu tarafından belirlenir; Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından karara bağlanır. Bakanlar Kurulu, ilgili kuruluşların borç ödeme kapasitelerini de dikkate alarak

ödenecek tutarları taksitlendirmeye, taksitlendirilen kısma Kanunun yayımını izleyen günden itibaren zam ve faiz uygulatmamaya, bu borçların fer'i ve cezalarını geçmemek üzere indirim yapmaya yetkilidir.

İlgili kuruluşun uzlaşma ve hacizlerin kaldırılmasına dair başvurusunun uzlaşma komisyonunca kabul edilmesini müteakip 31/12/2004 tarihinden önceki borçlar için tatbik edilen hacizler kaldırılır.

Uzlaşma komisyonu Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından görevlendirilecek bir başkan ile İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı ve İller Bankası Genel Müdürlüğünden birer temsilciden oluşur.

T/ 887

Yürürlük

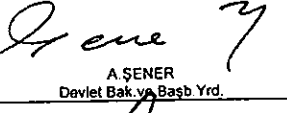
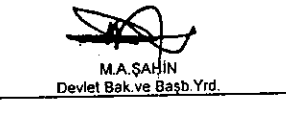
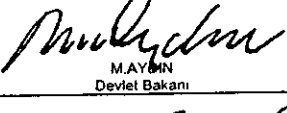
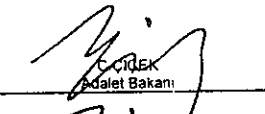
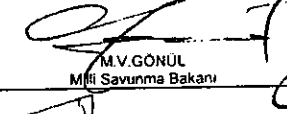
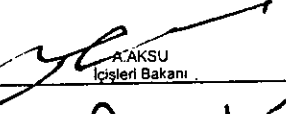
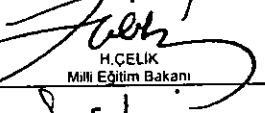
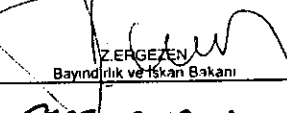
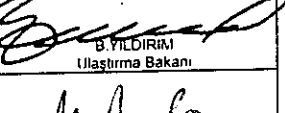
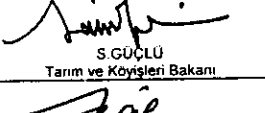
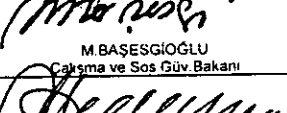
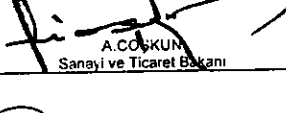
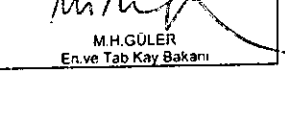
Madde 87- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 88- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 M.V. GÖNÜL A. GÖL Dışişler Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Milli Eğitim Bakanı	 Z. ERGEZEN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞEŞGİOĞLU Çalışma ve Sos. G.üv. Bakanı	 A. ÇOKKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 A. KOÇ Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-849

703